

တၢ်ထံၣ်စိ

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG အံၤ အတၢ်ထံၣ်စိအိၣ်ဝဲလၢ ခါဆူညါအဂီၢ် ကီၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်သဝီၤတဖၣ် ကန့ၣ်ဘၣ်ပၤဂွံဝိခွဲးယာ် ဒီးတၢ်တီၢ်တြၢ် အလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ်အတၢ်စံၣ်စိၤဂံၢ်ထံး

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီး မ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖၣ်လၢ အအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ် ပၤဂွံဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ခိဖျိ မၤနီၣ်မၤပၤသဝီၤတဖၣ်အကလုာ်, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢကမၤန့ၣ်, ယုၤန့ၣ်ပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးအယာ်အဂီၢ်ဒီး ပၤဟီၣ်ခိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးသဝီၤတဖၣ် ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ ကဒိသးလီၤအနီၣ်ကစၢ်သး လၢတၢ်မၤ ပယုၤတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယုၤပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤလၢ ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤ အီၤသက့ၤဆး ဒး လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG အံၤ မ့ၢ်ဝဲဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢသဘျီတဖၣ် လၢ အအၢၣ်လီၤအသးလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ် ပၤဂွံဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ ခိဖျိတၢ်မၤနီၣ်မၤပၤသဝီၤအကလုာ်တဖၣ် ဒီးဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကမၤန့ၣ်, ယုၤန့ၣ်ပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ အခွဲးအယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်တိၢ်ဟံၣ်အိၣ်ဝဲလၢ သဝီၤအတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် ကအါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ယုၤန့ၣ် ပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ အခွဲးအယာ်အဂီၢ်ဒီး မၤလီၤတၢ်သဝီၤ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်, အတၢ်ယုၤ ထီၣ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်လၢ ကလုာ် ဘၢပၤလၢအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ အမၤတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်ကန့ၣ်ဝဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢဘၣ် လီၢ်ကဝီၤဒီး ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တၢ်ကရၢ ကရိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသဝီၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ အသ့ဝဲလၢ တၢ်တြိဆၢလီၤက့ၤနီၣ်ကစၢ်သးအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ပသးခုလၢ ပထုးထီၣ်ဘၣ်ကဒီးလံာ်တၢ်ကစီၣ်ပၤထီၣ်ဝဲ ၁၆ ဝီတဝီန့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကစီၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤတနံၣ်ခံၣ်ဘျီန့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကစီၣ် လၢ အဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤခဲအံၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ပံးန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ စးထီၣ်ဖဲ လၢယန့ၣ်အါရံး ၂၀၂၁ နံၣ် တုၤလၢယုၤ ၂၀၂၁ နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ အပူၤကွံာ်တနီၤ လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးပၤဖျါအီၤအိၣ်ဝဲ မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤလၢ ယုၤလၢအတီၢ်ပူၤ အဆၢတီၢ်ပူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

KHRG အလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကွဲးပၤဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ အအိၣ်ဟဲလၢကညီကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်ဘၣ်အပူၤဒီး လၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်အကျါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပၤဂွံဝိခွဲးယာ်တခါစုာ်စုာ် အတၢ်ဂ့ၢ်ကိသ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ရၢၣ်ကိးဘၣ်ဒီးအပူၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး အတၢ်လီၤ ပလိာ်လိာ်သး ဒီးတၢ်လီၤဆိလိာ်သး အိၣ်ဝဲအါမးအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပတြၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်စုာ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

လၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပၣ်ယုာ် သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ ခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအတၢ်အိၣ်သး, သုးအတၢ်ပံးဆူၣ်တၢ်ဆိ တၢ်ကမီၤဒီးအတၢ်မၤတရီၤတပၤပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တဖၣ်, သ့ၣ်ထံးမုာ်ခွါတဖီၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပၤတဖၣ်, သုးအတၢ်မၤသံတၢ်, ဟီၣ်လၢမုာ်ပိာ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကိးဒီး သုးအတၢ်မၤဆူၣ်န့ၣ်သဝီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤအပူၤ ဖဲလၢတၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်သဝီၤအကလုာ်အဆၢကတီၢ် လၢသဝီၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ပကွဲးလီၤဘၢက့ၤ **သဝီၤအမံၤဒီး သဝီၤဖိအမံၤ** လၢလံာ်မံာ်ဖျါၣ်ဒ်အမ့ၢ် က..., ခ...,ဂ... သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်သုတသ့ၣ်ညါလၢ အမ့ၢ်မတဂၤ ဒီးအအိၣ်ဆိးလီၤကျဲးဖဲလဲၣ်တဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ် ပနာ်လၢပၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိပၤဂွံဝိခွဲးယာ် အတၢ်အိၣ်သးလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤဒီး ပနာ်စုာ်ကိးလၢပၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကပလၢာ်ဘၣ်ဝဲ သဝီၤဖိလၢ အအိၣ်လၢကီၢ်ရၢၣ်တဘျီစုာ်စုာ်အပူၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စစ်ဘက်ဆန့်ကျင်ဘက် လူမှုရေး အကျိုးအမြတ်

Action Myanmar (MAM), ဦး Norwe-
gian Refugee Council (NRC)
သွပ်တဖန်နှင့်လီ၊ လာကီရန်နှံ့ဘု
အံအပူ၊ လာကီကဒီသဒေ၊ ခိရန်တ
ဆါအံအဂီ တံကရကရိအိဉ်ဒဲတနီ၊
လာ တံတယာထီအံတဖန် နှံလီ၊
မာစာဝဲတံ တဆံးတကွာ အိဉ်ဝဲစွာကီးနှံ
လီ၊

တံကရကရိတဖန်အံ တနီဟုဉ်နီလီ၊
ဝဲ တံဒီသဒေအပီးအလီ နီအမ္မာ တံဟုဉ်
တံသုဉ်ညါနီပာ် လံာ်ဘျးလီတဖန်၊
တံကမာကဆီစုဝီးလီ၊ ချါသိ၊ တံကးဘာ
နီဒုဒီးတံသုကဆီစုအထံ တဖန်နှံလီ၊
မုမ္မာလာတံ အိဉ်ထွဲမာစာလီ၊ တံအိဉ်တံ

လီကဝီဖိသုဉ်တဖန် ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊ ခိရန်တံဆါဘဉ်ကူဘဉ်က
ခံဘျီတဘျီဟဲအိဉ်ထီဉ်ဝဲလ၊ ကီပယီဒီဘုအပူ၊ ဒီးရလီအသးတ
ကးတုဝဲဆူ နူသဝီခိဉ်ပုာ်လံာ်ကျါအပူနှံ လီ၊ လာတံနှံအဖိခိဉ်
ခိဉ်လီကဝီပုာ်ဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖန် မးယံးထီဉ်ကူတံဒီသဒေတံ
ဆါဒီး တံလဲတံကူအယီ ကဲထီဉ်ကူတံကီတံခဲ၊ တံယံးတံစု၊
လာနူသဝီဖိတဖန် ကဟးထီဉ်ဖဲမး လာတံလုာ်အိဉ်နီခိသးသမူအဂီ
လာနှံအမဲဉ်ညါ နူသဝီ အဖိအလံာ်သုဉ်တဖန် လာကဒီးနှံဘဉ်
တံကူဘဉ်ကူသုအဂီ တံကီတံခဲအိဉ်ထီဉ်ဝဲဒီး လာတံအိဉ်ဆူဉ်
အိဉ်ချတကပ၊စုာ်ကီး တံကအံးထွဲ ကွာ်ထွဲ အီလီတံလီဆဲး
တနံစုာ်ကီးဘဉ်နှံလီ၊ လာတံအိဉ်ထွဲမာစာဒီး တံဒီသဒေ ခိရန်
တံဆါအံ ပယီပဒိဉ်၊ ခုဉ်အံဉ်ယူဉ်ပဒိဉ်၊ လီကဝီ တံကရကရိ
အဂါဒီး ကရသဘျူတဖန် လာအလီအသနာဉ်ဒဲ နှံလီအိဉ်ထွဲမ
စာဝဲတသုဖဲအသု ဘဉ်ဆဉ်တံအံ တမ္မာတံအလအပုဒီး တံအိဉ်
ထွဲမာစာတဖန်စုာ်ကီး တတုသကူဆူ ပုလအလိဉ်ဘဉ်တံမာစာ
နီနီကီးဂ၊ အအိဉ်စုာ်ကီးဘဉ်၊

အိတဖန်တခိမ္မာဝဲ ဟုသး၊ သိ၊ ညဉ်ဒေ၊ ဆိဒံဉ်၊ ထံအိ ဒီးကျိဉ်
စုတံမာစာတဆံး တကွာ်နှံလီ၊ လီကဝီနူသဝီ ဖိသုဉ်တဖန်
ထဲဖျါစုာ်ကီးဝဲလ၊ တံကရကရိတဖန်အံ ဟုဉ်လီတံမာစာထဲဒဉ်
ပုလ၊ အဘဉ်နးဘဉ်ဖိဉ်နီနီ ဘဉ်ဆဉ် တံအံတမ္မာတံအကူအလ၊လ၊
ပုကီးဂါဒီးအဂီဘဉ်၊

မုမ္မာလာတံသိဉ်တံသိ၊ တံဘျးဒီး တံဟ်လီတံကလုာ်တခိ ခုဉ်အံဉ်
ယူဉ်ပဒိဉ် ဒီးပယီပဒိဉ်တဖန် အါတကွာ်တိခိဉ်ရိဉ်မဲဒီးပံးစုနဉ်ကျဲ
ဝဲဒဉ်နှံလီ၊ လာထံကီဒီတဘုဉ်ညါအပတီ၊ နီအမ္မာ လီကဝီဒီးထံကီ
ခိဉ်နီသုဉ်တဖန် ဤယာဝဲတံလဲတံကူဒီး တံဟ်ဖိဉ်ထီဉ်သး အါဒ
‘အါဂါဒီးသီးတံကဒီသဒေတံဆူးတံဆါအတံရလီသးအဂီနှံ
အိဉ်ဒဲးဝဲနှံလီ၊ တံအိဉ်ဆူဉ် အိဉ်ချဝဲကျါ ရလီတံကလုာ်လ၊
တံ တဘဉ်ဟ်ဖိဉ်ထီဉ်သး ဒီဖုဒီဂီဘဉ်၊ ဘဉ်ဆဉ်သနကု၊ သဝီဖိ
တဖန်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊ ထံရံကီသးပဉ်တံတဖန် နှံလီဆူလီကဝီ၊
ပုလ၊ တံကွဲနီကမျာ်သးအဂီအခါ တလုာ်ပိဉ်ထွဲဝဲ တံဒီသဒေတံဆါ
အကျါ ကျဲသနဘဉ်၊ သဝီဖိလကစာနီဉ်ကီဆဉ်၊ ဘျးဒဲကီရံဉ်
တဖန် ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊ “ပဲဒု ပကလဲထီဉ်ဘါယု၊ ဟ်ဖိဉ်ထီဉ်သး
အါဂါတနံဘဉ်၊ သနကု ပထံဉ်လ၊ ထံရံကီသးပဉ်တံတဖန်
ဟးကွဲနီကမျာ်သးအခါ ဟးဝဲဒီနူဉ် ဒီး သဝီခိဉ်နီတဖန်ကီးဖိဉ်ဝဲသဝီဖိ
ဘျးကလံာ်ယုဉ်ယု လာကလဲကန ဟုတဲလီတံအဂီလီ၊”

တံဒီသဒေတံဆူးတံဆါအတံရလီသးအဂီနှံ

မုမ္မာလာ တံကတြိဆါဒီး ဒီသဒေခိရန်တံဆါအဂီ လီဆိဉ်တံ
လီကဝီဒီးတံကရကရိဒီး ကရသဘျူတဖန် ဟုဉ်ဝဲတံသုဉ်ညါနီပာ်
နှံလီ၊ တကးဒီးဘဉ် တံကရကရိတနီ ဟုဉ်လီတံဒီသဒေတံဆါ
တံသုဉ်ညါနီပာ်တံသိဉ်လံ တကတီယီ နီလီယုဉ်စုာ်ကီး တံဒီသဒေ
တံဆါအပီးအလီ ယုဉ်ဒီးတံအိဉ်တံအိတဆံးတကွာ်အိဉ်ဝဲနှံလီ၊ နီ
နှံအသီး တံကရကရိတနီ တဟုဉ်တံသုဉ်ညါနီပာ်တံဒီသဒေတံ
မာလီဘဉ်၊ နီလီဒဉ်ထဲ တံဒီသဒေခိရန်တံဆါအပီးအလီနှံ
အိဉ်ဝဲစုာ်ကီးနှံလီ၊ လီကဝီတံကရကရိ ပဉ်ယုဉ်ပဉ်ဂီလ၊ တံအိဉ်
ထွဲမာစာတံဒီသဒေဒီး တံဟုဉ်တံသုဉ်ညါနီပာ်တဖန်လ၊ ကညီကီ
ရံဉ်နှံဘုဉ်အပူလ၊ KHRG သုဉ်ညါထွဲဝဲသုဉ်တဖန် မ္မာဝဲ ကညီကူသု
ဆဲးလဲဝဲကျါ (KECD), ကညီဆူဉ်ချမာစာဝဲကျါ(KDHW), ကညီ
ပိဉ်မုဉ်ကရ (KWO), ထံလီကီပူကညီယုဉ်မုးဟးဖျိးကမံးတံ (CI-
DKP), ထာဉ်ဝဲချတံအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချကရ(BPHWT), Medical

တံကရကရိတဖန်အံ တနီဟုဉ်နီလီ

KHRG ဒီးနှံဘဉ်တံဂုာ်တံကျါဘဉ်ယး ပုာ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကံခိရန်
တံဆါအိဉ်ဝဲလ၊ KHRG ဟူးဂဲဟိဉ်က ဝါအပူ ဘဉ်ဆဉ်ပတဒီးနှံဘဉ်
တံဂုာ်တံကျါလီတံလီဆဲးဘဉ်၊

တံမုဉ်သုဉ်ညါလ၊ လီကဝီပူတံဆူးတံဆါဘဉ်ကူဘဉ်ကံအံ အိဉ်
ထီဉ်ဝဲလံနုဉ် လီကဝီဖိသုဉ်တဖန် တနီလုာ်ပိဉ်မာထွဲဝဲ တံဒီသဒေအ
တံဘျးခိဖျိ တံသီးတံကးဘာနီဒုတဘိယုဉ်ယီဒီး တံသုကဆီစုတလီ
လီနှံလီ၊ မုမ္မာလာနူသဝီတနီနှံ ပုတဂလံာ်လံာ်လာတံဆါပနီဉ်

မုခ်အိပ်ထိပ်လံန့ၣ် လၢအဟံၣ်တုၣ်တုၣ်အပူၤ အဟံၣ်ဖိယိဖိယုၣ်ဒီးအဘူး အတံၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အိၤလၢ တၢ်ဒီးသးတၢ်ဆါအလီၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟံၣ် လီၤဆိအိၤ ၁၄ သိဒီး တၢ်တဖၣ်ထံၣ်လီၤ အဝဲသ့ၣ်ဒီးပုၤသဝီဖိ အဂၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိး ပုၤမုၢ်ကွၢ်ဖဲ ဗဲၣ်ပလံၤသဝီ, ကိးတရံးကိးဆၣ်, န့ၣ်ပုၤ ယၢ်ကိးရၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါအပနီၣ်ဝံၤတဘျီယိ န့ၣ်သဝီခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်ခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢ သဝီအဂၤအဂၤ ဘၣ် ဒီးသဝီဖိလၢ သဝီအဂၤဂၤစ့ၢ်ကိး တၢ်တဟ့ၣ်ခွဲးလၢကဟဲလၢ ဗဲၣ်ပလံၤသဝီစ့ၢ်ကိးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အသိး မ့မုၢ်လၢတၢ်လီၤတနီၤန့ၣ် တၢ်တြီယၢ်ပတုၣ်ကွၢ် တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤလၢ သဝီတဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ် အပူၤဒီး တၢ်လူၤပိၤမၤထွဲတၢ်ဘျၢတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ၤတၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကုၤဘၣ်ကံၤအိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးဝဲကွၢ်ကွၢ်အသိး တၢ်လဲၤတၢ် က့ၤလၢ တၢ်လီၤတတိၤဒီးတတိၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်တြီယၢ်အိၣ်အါထီၣ်ဒီး တၢ် အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိး လၢခိၣ်န့ၣ်သဝီ အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခိရီန့ၣ်တၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကုၤဘၣ်ကံၤ ရၤလီၤသးအါထီၣ်ဝဲချ့သးဒီးစးထီၣ် လၢ လါစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်အပူၤ, အယံ KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢပယီၤပဒိၣ်ကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပတုၣ်ကွၢ်ဖးထီၣ်အိၤ စးထီၣ်လၢန့ၣ် လံၤလံၤတုၤအခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. မ့မုၢ် KECD ကွၢ်တဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ ခိၣ်န့ၣ်သဝီဟံၣ်ကဝီၤတဖၣ်တနီၤ အိးထီၣ်မၤလိဒီးဝဲ ဒီးလူၤပိၤထွဲတၢ်ဒီးသးတၢ်ဆါ အတၢ်ဘျၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ဖိနၤမူသဝီ, ဗဲၣ်တၢ်ဒြၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကိးဆၣ်, န့ၣ်ပုၤယၢ်ကိးရၣ် တဲဝဲ လၢ “ပ KECD ကွၢ်တဖၣ်အိးထီၣ်ဒီး ဘၣ်ဆၣ်ကွၢ်ဖိဒီးကွၢ်သရၣ်ခဲလၢ ဘၣ်သိးဝဲ တၢ်ကးဘၢနါန့ၣ်လီၤ. တချုးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤလၢကွၢ်ပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ထီၣ်တၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.”

သဝီဖိလၢ န့ၣ်သထူၣ်, တီအူဒီး န့ၣ်ပုၤယၢ်ကိးရၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကွၢ်ဖိတနီၤ တထီၣ်ဘၣ်လၢကွၢ်ဘၣ်, တနီၤတခီ မၤစၢၤက့ၤအမိၢ်အဟံၣ်တၢ် ဖဲးတၢ်မၤ လၢကျိးကရၢ် မ့တမ့ၢ် လၢစံၣ်ပူၤခုးပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့မုၢ်လၢကွၢ်ဖိ အဂၤတဖၣ် တမၤလိဘၣ်တၢ်အယံ မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီဝဲ လၢ အဖိတဖၣ်ကစၢ်ခဲလၢတၢ်မၤလိဒီး တသးစဲလၢ တၢ်မၤလံၢ်မၤလံၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တနီၤဆုၤအဖိလၢကိးဆါ ဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်ဆုးတၢ်ဆါအဖိ ခိၣ် တၢ်ကိးတၢ်ဂီၤအိၣ်, တနီၤလဲၤက့ၤယုမၤတၢ်လၢကိးအဂၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကိးအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. မ့မုၢ်ကွၢ်သရၣ်တနီၤတခီ မ့မုၢ်လၢ ကွၢ်တထီၣ်ဘၣ်အယံ, ဟးယုးဖဲယုမၤက့ၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသမူ ကျဲ လၢအဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲထီၣ်တြီၤသဝီ, နီၣ်ဖးခိၣ်ကိးဆၣ်, တီအူကိးရၣ်န့ၣ် ကွၢ်သရၣ်တဖၣ်မၤက့ၤတၢ်မၤအဂၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ, မၤအိၣ်ရီၤဘၣ် ကျိး, သးကျိးဒီး မးအးကျိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကုၤဆါယါဘျါသးအဂီၢ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢခိၣ်န့ၣ်သဝီတနီၤ ယါဘျါအသးဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီး ဖဲသဝီပူၤ ဘၣ်ဆၣ် မ့မုၢ်လၢတၢ်ဆါအ နီၣ်တဖၣ် န့ၣ်သဝီတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးမၤဝဲတနီၤဘၣ်အယံ ဘၣ်လဲၤကူ စါဝဲအသးဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်လၢဝုၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့မုၢ်လၢခိရီန့ၣ်တၢ် ဆါဒီး တၢ်တြီယၢ် တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအယံ သဝီဖိတနီၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကသံၣ်သရၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီလၢ ကဘၣ်လဲၤဆဲးန့ၣ် အဖိတဖၣ် ကသံၣ်ဒီးသးတၢ်ဆါ ဘၣ်ဆၣ်ဒ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီအသိးလဲၤ ဝဲတနီၤဘၣ်အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

မ့မုၢ်သဝီဖိတနီၤလၢ အအိၣ်ဘူးဒီးကိးပယီၤဒီးကိးကွၢ်တဲၣ်ထံဆါ

ကိးဆါတဖၣ် မ့မုၢ်ဘၣ်ကုၤဆါယါဘျါအသးဒီး အဝဲသ့ၣ်တနီၤ တဘျီတခိၣ် လဲၤခိယီၤဝဲဆူကိးကွၢ်တဲၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲလၢခိရီန့ၣ်တၢ် ဆါ သံသတြီၤအံၤ အိၣ်ဝဲလၢထံကိးကိးဘၣ်ဒီးယၢ်ယၢ်န့ၣ်, ထံကိး တဘျီဒီးတဘျီ အထံကိးခိၣ်န့ၣ်ဒ်ဝဲစ့ၢ်စ့ၢ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒီး အတၢ်ဘျၢ ဒီး အထံကိးတၢ်ဂ့ၢ်ကိးဒ်ဝဲလၢ ကတြီဆါဝဲတၢ်ဆါအံၤအယံ တၢ်လဲၤ ထီၣ်က့ၤလီၤဒီး တၢ်ခိထံခိကိးန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤယံးထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးလၢတၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်ဒီးအဆါကတီၢ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢပယီၤဒီး ကွၢ်တဲၣ်ကိးဆါတဖၣ် ခိထံခိကိးညီဝဲ ဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့မုၢ်တၢ်ဆါဖဲအိၣ် ထီၣ်န့ၣ် လၢတၢ်တြီဆါထံဖိကိးဖိလၢ တၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကုၤဘၣ်ကံၤအဂီၢ် ကိးကွၢ်တဲၣ်အပနီၣ်စ့ၢ်ကိး မၤယံးထီၣ်ဒီးတြီတံၢ်ယၢ်ဝဲ တၢ်ခိကိးဆါတ ကးဒီးဘၣ် ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲ ပုၤဟးထီၣ်က့ၤလီၤဖိလၢ အဟဲလၢကျဲလၢအဖိသး စးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ ဖဲနီၣ်တကီၢ်ကိးဆၣ်, န့ၣ်ပုၤယၢ်ကိးရၣ်တဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲလၢ သဝီဖိလၢကလဲၤခိကိးဆါလၢ ကကူစါသးအဂီၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အခွဲးလၢ ကလဲၤထဲပုၤနီၣ်သီလုၢ်တဂၤဒီး ပုၤကွၢ်ထွဲပုၤဆါတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကလဲၤခိဝဲကိးဆါကန့ၢ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ် လံၢ်အုၣ် ကိးသးလၢ လီၤကဝီၤဆူၣ်ချ့ ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ၤတၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကုၤဘၣ်ကံၤအိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးဝဲကွၢ်ကွၢ်အသိး တၢ်လဲၤတၢ် က့ၤလၢ တၢ်လီၤတတိၤဒီးတတိၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်တြီယၢ်အိၣ်အါထီၣ်ဒီး တၢ် အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိး လၢခိၣ်န့ၣ်သဝီ အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကုၤဘၣ်ကံၤအိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးဝဲကွၢ်ကွၢ်အသိး တၢ်လဲၤတၢ် က့ၤလၢ တၢ်လီၤတတိၤဒီးတတိၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်တြီယၢ်အိၣ်အါထီၣ်ဒီး တၢ် အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိး လၢခိၣ်န့ၣ်သဝီ အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ န့ၣ်ပူၤဝုၤပူၤတၢ်ဆါ တၢ်ပူၤတဖၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤပူၤ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ဟံၣ်ယိတၢ်လိၣ်ဘၣ် တကးဒီးဘၣ် လဲၤဆါဝဲ န့ၣ်သဝီတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျုးဒီး တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ဆူ ဝုၤ လၢအဘူးကတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် သးဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်သဝီတနီၤ, မ့ထံၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်ဆါအယၢ်အတၢ်ပနီၣ်မုၢ်အိၣ်လံလၢ ပုၤတဂၤဂၤလၢသဝီအပူၤန့ၣ် န့ၣ်သဝီဒီးတဖျၢၣ် ဘၣ်တၢ်တြီအဝဲသ့ၣ်လၢ ကဟးထီၣ်ဟးလီၤဆူန့ၣ်သဝီအဂၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ တဖၣ်လဲၤဆါတၢ်ပူၤ တၢ်ဒ်အညီၣ်န့ၣ်အသိးတသ့လၢဘၣ်. သဝီဖိတဂၤလၢအအိၣ်ဖဲ ဗဲၣ်ပလံၤ သဝီ ကိးတရံးကိးဆၣ်တဂၤဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ “သဝီသးပုၤမၤလိၣ်န့ၢ် ပုၤဆါ တၢ်အိၣ်လၢဝုၤပူၤတဖၣ်အအိၣ်, ဝံၤပဘၣ်လဲၤပူၤအိၣ်ဒီး လဲၤအိၣ်တၢ်ဖိတၢ် လံၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲသဝီတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.”

မ့မုၢ်သဝီဖိလၢအလဲၤဖဲလဲၤမၤတၢ်လၢကိးဂၤတဖၣ် တချုးလၢအတၢ်ဆါ အံၤရၤလီၤအသးအဆါကတီၢ် ဟဲက့ၤလီၤဟးကသုၣ်ကသီလၢ အကစၢ် န့ၣ်သဝီအိၣ်ဝဲတနီၤဒီး တုၤမ့မုၢ်တၢ်ဆါအံၤဖဲအါထီၣ်ဒီး တၢ်မၤယံးထီၣ်တၢ် လဲၤတၢ်က့ၤလၢ ထံကိးတဘျီဒီးတဘျီအယံ အဝဲက့ၤမၤတၢ်တသ့လၢ ဘၣ်. ပုၤတနီၤ ထံကိးတဘျီလၢအဝဲသ့ၣ် ဖဲမၤတၢ်အလီၤန့ၣ် တၢ်အိၣ် သးတဂ့ၤလၢဒီး နးထီၣ်ဝဲအယံ အဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤလီၤလၢအကစၢ်ဒ်ဝဲ အဟံၣ်အယံအတၢ်အိၣ်ဆိးလီၤ လၢကိးပယီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့မုၢ်လၢ တၢ်ပတုၣ်ကွၢ် တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤလၢကိးဆါအယံ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ

ကွေးကွေးဆူဆူအတံ ဖုံးတိမလီတသုလၢဘၣ်, ဒီးတံဖံးအိၣ်မၤအိၣ် အခွဲးအယၢ်လၢ အနီၣ်ကစၢ်တၢ်လီၤဒၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိး တအိၣ်ဘၣ်အယီ အဝဲ သုၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ နီၣ်ကနဲသဝီ, ကွဲးကရၢ, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်, နူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်တၢ်တဲလၢ ပုၤဟဲကွၢ် လၢကီၢ်ချၢ ဖဲ ခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအိၣ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်တဖၣ် အဝဲအံၤအိၣ်ကတၢ်ဝဲဖဲ ကီၢ်ပယီၤအပူၤ, ဒီးလဲၤထီၣ်မၤကွၢ်တၢ်လၢ ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ပူၤတသုလၢ ဘၣ်. အဝဲသုၣ်ယုကွၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤဝဲ ကီၢ်ပယီၤပူၤတဘၣ်ညီညီ စ့ၢ်ကိး ဘၣ်.

မ့ၢ်လၢခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအယီကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်, ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ဒီးလီၤကဝီၤ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်မၤစၢၤ ဆူကမျၢၢ်လၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ် ဖဲဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ဒီးသမူတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢတၢ်နီၤဟ့ၣ် လီၤဆူသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, ကျိၣ်စ့ဒီး တၢ်ဒီးသဒၢအပိးအလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤတနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤလၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အအိၣ် တနီၤခိဖျိလၢ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်အအိၣ်, ဒီးတနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အအိၣ် ဘၣ်ဆၢၣ်လီၤကဝီၤ တနီၤလၢ အလိၣ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤနီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ကမျၢၢ်လၢ ခိခိၣ်နူသဝီပူၤ အါတက့ၢ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ် စ့တၢ်မၤစၢၤ ၁၀,၀၀၀ တုၤ ၅၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ပယၢ်ရီ သဝီ, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်, နူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လၢ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတအိၣ်တဖၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသုၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤသၢဘျီလဲ, ဒီးတဘျီ

န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ၁၀,၀၀၀ တုၤ ၂၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလီၤကဝီၤဖိလၢ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ် တကၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ် ခွဲးထံၣ်ဘၣ်ယး ပုၤလၢတကြၢဒီးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤလၢ “အ အိၣ်ဒီးအဟံၣ်ခိၣ်ထးဝါ (သ့ပိး), ပုၤလၢအဒီးန့ၣ် ဘၣ်လၢလဲ, ပုၤအိၣ် ဘျံးကွၢ်လၢတၢ်မၤလဲဘၣ်ဆၢၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဘၣ်ဘျးတဖၣ်, ပုၤအိၣ်ဒီးဖိလၢလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤ လၢထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ်, ပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးစံၣ်လီၤ, ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးရီဘၢၣ်ကျိး, ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး (ဆိုင်ကယ်, ကါး)သိလုၣ်/သိလုၣ်ယီၤ, ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးကျိၣ်ပနီၣ်ဒီး ကျိးကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.” လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးအံၤအဖီခိၣ်သဝီဖိအါဒီးအါဂၤ လၢ အလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်နီၣ်နီၣ်တဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဘၣ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်တြီယၢ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အိၣ်ထီၣ်အယီ လီၤကဝီၤဖိတနီၤ လဲၤ ပုၤအိၣ်ပုၤအိၣ်တၢ်လၢလီၤယံၤတသုဘၣ်. လၢတၢ်အံၤအယီခုၣ်အံၣ်ယုၣ် လၢဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်တဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ (ခိရိန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ ကမံးတံၢ် တဖၣ်) လၢကမၤစၢၤ သဝီဖိဘၣ်ယးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်လဲၤ ပုၤန့ၣ်ဟံၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢပူၤပူၤ ဒီးဟဲကွၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ဝဲ တၢ်လီၤလၢ သဝီဖိတဖၣ် လဲၤပုၤအိၣ်ဝဲသုၣ်ညီအလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မိၢ်ပုၤလၢ အဝဲ သုၣ်ပုၤဟံၣ်ဝဲတဖၣ် လၢလိၣ်ဝဲလၢ ခံလိတုၤသၢ လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ သုၣ်ဆါန့ၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ဟုးသးတဖၣ်ဆူ သဝီဖိအအိၣ်ဒီးအပူၤ ဘၣ်ဝဲ လၢဝုၤပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါလီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ် ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီဆီဒ်တံ စုဘျာသုးသုတ်တဖှ် ပညိဉ်ခးသံ ပှးကိးသကြိထီဒါတံဖိ သုတ်တဖှ် အခိဉ်သုတ်သံလီလီ၊ အိဉ်ထီဉ်ဒဲဒဲကွာ်ကွာ်န့ဉ်လီ၊ နီတံ ကစိဉ်ဟ်ဖျါ အိဉ်ဒဲအသိး စးထီဉ်လၢ သုးဟံးဆူဉ်တံစိတံကမိ၊ တု၊ လါမးရှး ၈ သီအတီၤပူၤန့ဉ် သုးဒီးပၤကီၤသုတ်တဖှ် အတံသုတ်စုဆူဉ် ခိဉ်တကးမၤဟးဂီၤလီၤပှ်တံအသိ ပှးသံနီဉ်ဂံၢ်စရီ အိဉ်ထီဉ်ဒဲ ၆၅ ဂၤ န့ဉ်လီ၊ ထံကီၤဒီတဘျုးအပတီၤ ပှးဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးဒီး ပှးသံအနီဉ်ဂံၢ်စရီ တဖှ် တံဟ်ဂံၢ်ဟ်ကျါအီၤလီၤတံလီၤဆဲးတအိဉ်ဘဉ် သန့ကု အိဉ် ထီဉ်အါထီဉ်ဒဲကွာ်ကွာ်န့ဉ် ပထံဉ်ဘဉ်အီၤလၢ အုထၢဉ်နဲးအိ(နံ)လံာ်က ဘျုးပၤသုတ်တဖှ်အပူၤ ကိးမုၢ်နံၤဒဲး န့ဉ်လီ၊ လၢတံအံးထွဲကွာ်ထွဲ ထံရှုၤကီၤသးဃီဉ်ဖိသုတ်တဖှ် (AAPP) အတံဟ်ဖျါအပူၤ စးထီဉ် လါ ဖူၤတြုၤ အါရံၤ (၁)သီ တု၊ လါမးရှး (၁၀)သီအတီၤပူၤန့ဉ် ပှးလၢဘဉ် တံဖိဉ်ဃာ်အီၤ၊ တံဟံးန့ၢ်အရု၊ တံဟ့ဉ်လီၤ တံစိဉ်ညိဉ်တဖှ် အနီဉ် ဂံၢ်ခဲလၢ အိဉ်ဒဲ (၂၀၀၈)ဂၤန့ဉ်လီ၊

တံပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤထံကီၤဒီတဘျုးကိဉ်ကးကရၢ အတံပၤဆူဉ်ပၤစးလၢ တလါဘျုးအတီၤပူၤ ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိ သုတ်တဖှ် အသးသမ္မတံအိဉ် တံဆိးလီၤကျဲၤတံဂံၢ်တံကျါ၊ တံဘဉ်တံဘၢ သုတ်တဖှ် ဘဉ်ဒီဘဉ် ထံး ဟးမူၤဟးမံၤကွံာ်န့ဉ် ဘဉ်တံသုတ်ညါအီၤလၢ ဟီဉ်ခိဉ်ဒီတဘျုးန့ဉ် လီ၊ တံသုတ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကး ဒီးတံမၤတရီတပၤ ပှးဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ် သုတ်တဖှ်ကဲထီဉ်သးမုၢ်နံၤမုၢ်ဆါ ဒီး ပှးလၢအပဉ်ဃုာ်လၢ တံမၤကမဉ် တံ သုတ်တဖှ် မုၢ်ဝဲပၤကီၤဒီး သုးအမဲာ်ညါ ပှးဟးထီဉ်လၢဃီဉ်ပူၤသုတ် တဖှ်၊ ပှးလၢအတုၤလီာ်သုးမိၤစရီၤ မၤအိဉ်ကျိဉ်စုလၢ တံကိးသကြိ ထီဒါတံအကျါ သုတ်တဖှ်ပဉ်ဃုာ်ဝဲစုာ်ကိးန့ဉ်လီ၊ တံလၢအဝဲသုတ် မၤဆူဉ်မၤစးဝဲဒီး မၤတရီတပၤပှးဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်သုတ်တဖှ်န့ဉ်မုၢ်ဝဲ မၤဆူးမၤဆါမၤဘဉ်ဒီဘဉ် ပှးကိးသကြိထီဒါတံဖိတဖှ် တုၤဒဲလဲာ် အသးသမ္မဘဉ်ဟးထီဉ်ကွံာ်ဝဲ၊ သုဝဲကျိ၊ စုကဝဲၤအဂၤတဖှ်ဒီး သူဂံၢ် ဘါမၤဟးဂီၤလီၤပှ်တံ၊ တီၢ်ပှးလၢအဖိဉ်န့ဉ်သုတ်တဖှ်နးနးကလဲာ်၊ မုၢ်နံၤဃီာ်အဆၢကတီၢ် န့ဉ်လီၤဖိဉ်တံလၢ တဘဉ်ဆၢဘဉ်ကတီၢ်၊ ထုး ထီဉ်ဟံးန့ၢ်တံအရု အဆၢဖိ ၅၀၅ လၢတံတဖိးသဲးဒီးတံဘျုး ဆူက မျၢၢ်ဖိလၢ အပဉ်ဃုာ်လၢ တံကိးသကြိထီဒါတံဒီး ပှးမုၢ်ဆူဉ်မုၢ်ဂီၤလၢ ဟးထီဉ်ဟးလီၤလၢကျဲၤပူၤ သုတ်တဖှ်၊ ခးတံဒီးချိဉ်ကွဲး၊ မၤဟးဂီၤ

ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိသုတ်တဖှ် သးသမ္မအိဉ်ဆိး လီၤကျဲၤသုတ်တဖှ် တကး ဒီးဘဉ် တံလၢအဆၢကတံတမိမုၢ်ဝဲ စုဘျာသုးတဖှ် ပညိဉ်ဝဲပှးလၢကိး သကြိထီဒါတံလၢ မုၢ်မုၢ်ခုဉ်ခုဉ်တဖှ် ခိဉ်သုတ်သံလီလီဒီး ခးသံဝဲန့ဉ် လီ၊

တံအိဉ်သးဒဲအံၤသုတ်တဖှ်န့ဉ် ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိလၢ အိဉ်လၢပူၤပှ်ပူၤ သုတ်တဖှ် ဘဉ်ကွာ်ဆၢဉ်မဲာ်ဝဲ နးနးကလဲာ်န့ဉ်လီ၊ ပှးလၢအိဉ်လၢ ခိဉ်ခိဉ်သုတ်တဖှ်တမိ ဝဲအဝဲသုတ်သုအသိး ကိးသကြိထီဒါခိဉ်ဆၢဝဲ ဒဲသုးမိၤစရီၤသန့ကလီၤပှ်အဂီၢ် စုာ်ကိးန့ဉ်လီ၊ တံကိးသကြိထီဒါခိဉ် ဆၢတံလၢ ခိဉ်ခိဉ်သုတ်တနီၤစုာ်ကိး ဘဉ်တံမၤဟးဂီၤလီၤပှ်အီၤအိဉ်ဝဲန့ဉ် လီ၊ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီဉ်ကလံာ်ထံး ကညိဉ်ဂံၢ်ခွဲးယာ်ကရုၢ်ဟူးဂဲၤဟီဉ် ကဝီၤအပူၤ ကညိဉ်ဒီကလုာ်စၢဖိဉ်ကရၢ လဲၤပဉ်ဃုာ်ဒီး ဟံးန့ၢ်တံဘဉ် တံဘၢလၢပှးကိးသကြိထီဒါတံဖိတဖှ်အဂီၢ် အိဉ်ဝဲန့ဉ်လီ၊ ဒဲန့ဉ် အသိး ထံကီၤဒီတဘျုးပူၤ ပှးကိးသကြိထီဒါတံလၢ တံမုၢ်တံခုဉ်အပူၤ ဒဲသိးသုးမိၤစရီၤကလီၤပှ်အဂီၢ် ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိလၢ အန့ဉ်လီၤ ပဉ်ဃုာ် ထီဒါတံ ဒဲတံသုအိဉ်ဒီးအီၤအသိးသုတ်တဖှ် အလီၤအိဉ်လၢ တံက ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးဟံးန့ၢ်တံဘဉ်တံဘၢလၢ အဝဲသုတ်တဖှ်အဂီၢ် အက ပၤကပၤန့ဉ်လီ၊ မုၢ်ဒဲန့ဉ်မးဒီး သုးမိၤစရီၤသန့ ကဆိကတီၢ်ကွံာ် လၢ အချ့န့ဉ်လီ၊

ဖဲကီၢ်ပယီၤအပူၤ သုးဟံးဆူဉ်န့ၢ်တံစိတံကမိ၊ မုၢ်ဂံၢ်ဃုာ်ဒီး ခဲအံၤတ ဘျီန့ဉ် သုးဟံးဆူဉ်န့ၢ်တံစိတံကမိ၊ အိဉ်ထီဉ်ဝဲသၢဘျီလံးဒီး ကမ္ဗၢၢ် ထံဖိကီၤဖိသုတ်တဖှ် ဘဉ်အိဉ်လၢ တံပၤဆူဉ်ပၤဆိးတံအၢအၢသီသီသန့ တခါအဖိလၢအံၤန့ဉ် ထီဉ်ဘးလၢနံၤလၢအဆံသုတ်တဖှ်လံန့ဉ်လီ၊ လၢတံန့ဉ်အသိ သုးမိၤစရီၤသန့အံၤ တံထီဒါဖျိးထီဉ်ကွံာ်အီၤလၢ အဂံၢ် ထံး မုၢ်တန့ၢ်ဘဉ်ဒီး ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိသုတ်တဖှ် တအိဉ်မုၢ်အိဉ်ခုဉ်ဘဉ် တကးဒီးဘဉ် တံဂံၢ်တံကျါစုာ်ကိး တအိဉ်လၢအဝဲသုတ် အဂီၢ်ဘဉ်န့ဉ် လီ၊ ဒဲန့ဉ်အသိး ပမုၢ်ကွာ်လၢ ပှးဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်အတံအိဉ်သးတကပၤ စုာ်ကိး ကမ္ဗၢၢ်ထံဖိကီၤဖိသုတ်တဖှ် တံလဲၤထီဉ်လဲၤထီ တအိဉ်ဘဉ်အမဲာ် ညါ အဝဲသုတ်ကအိဉ်မူဝဲအဂီၢ် တံဘဉ်တံဘၢတအိဉ်စုာ်ကိးဘဉ်န့ဉ်လီ၊

ဝဇ္ဇာမဂ္ဂဇာတ် : ၆

ကညီဂုံဝိဇ္ဇာယကရူ (KHRG) ဦးနှုတ် တာဂုံတာကျိတဘလး တာဖိာ်ဆုာ်မတရီတပါလာသဝိဗိဇ္ဇာ ဦးနှုတ် ဦးတံကဇကဇအဘာ် စာတဖာ် အိာ်ဝဲန့ာ်လီာ်။ လာလံာ်တာဟ်ဖျါတဘုာ်အံာ်အပူာ် တာဖိာ် ဆုာ်မတရီ တပါလာ KHRG မနီာ် မာ်ခါန့ာ်ခဲလာ်အိာ်ဝဲ (၃)ခါဦး ပုာ်လာအတူာ်ဘာ်တာတဖာ်မုာ်ဝဲ ဖိသုာ်လာ အသးန့ာ် အိာ်ဝဲ ၄န့ာ်တဂါ၊ ၈န့ာ်တဂါ ဦးဖိသးပုာ်လာအသးန့ာ်အိာ် ၇၅ န့ာ်တဂါန့ာ် လီာ်။ ဂုံဝိ(၃)ခါလာ် အံာ် ဘာ်တာဟ်ဖျါထီာ်ဦး လီာ်သမံသမိးယိထံအံာ် လာ ကညီဦကလုာ်စာဖိာ်ကရု (KNU)လီာ်ကဝိဇ္ဇာသဝိဗိဇ္ဇာ တဖာ်ဦး ကညီဦကလုာ်ပာ်ကီာ်သုး(KNPF)တဖာ်န့ာ်လီာ်။

ဝဇ္ဇာမဂ္ဂဇာတ် : ၆

တာဖိာ်ဆုာ်မတရီတပါဖိသုာ်ဂုံဝိ (၂)ခါလာ်အံာ်န့ာ် လီာ်ကဝိဇ္ဇာသဝိဗိဇ္ဇာ နာ်တဖာ် ဆုာ်ခါယိဝဲတာဂုံဆုာ် ကီာ်ဆုာ် ဦးကီာ်ရှုာ် ပုာ်န့ာ်မိန့ာ်ကမိတဖာ် အအိာ်လံဘာ်ဆုာ် ဖဲလါမးရှုး ၂၀၂၁န့ာ်အပူာ်အံာ်န့ာ် တာလီာ်ဘာ်လီာ် ကွီာ်ပုာ်မာ်ကမာ်တာတဝံးဦးဘာ်န့ာ်လီာ်။ န့ာ်အသး ပုာ်လာအဖိာ် ဆုာ်ဖိသုာ်ဦးမာ်ကမာ်တာတဖာ် အဝဲသုာ်မုာ် ပုာ်လာ အအိာ်ဟံာ် ဘူးဘူးတံာ်တံာ်ဦးဖိသုာ် ဦးတာဖိာ်ဆုာ်မတရီတပါအံာ် ကထီာ် အသးဖဲလာ ဖိသုာ် အမိာ်အဟ်တအိာ်ဘူးဦးအဝဲသုာ်ဘာ်အဆာ်ကတီာ်န့ာ် လီာ်။

(မ) ဘာ်န့ာ် = ၁

ဖိသုာ်မုာ်မ နီာ်ဘာ်--- လာအသးန့ာ်အိာ် (၈)န့ာ်တဂါအံာ် ဘာ်တာဖိာ် ဆုာ်အံာ်လာ စီဟာ်--- ဖဲလါနီာ်ဝဲဘာ် ၂၄ သီ၊ မုတမုာ် ၂၅ သီ၊ ၂၀၂၀ န့ာ် ဖဲခ---သဝိ၊ မ---ကရူ၊ နီာ်တကီာ်ကီာ်ဆုာ်၊ နုပျာ်ယာ်ကီာ်ရှုာ် KNU တာ်ဟ်ဟီာ်ကဝိဇ္ဇာအပူာ်န့ာ်လီာ်။ ပုာ်မာ်ကမာ်တာတဂါအံာ် ဟဲကွာ် အိာ်လာသဝိပူာ် စးထီာ်ဖဲတာ်စူာ်ခါအဆာ်ကတီာ် (ကဘာ်ဖဲ လါယူာ်) ၂၀၂၀ န့ာ်န့ာ်လီာ်။ တာ်ကထီာ်သးအဆာ်ကတီာ် အဝဲဟဲမာ်အိာ်စံာ် အိာ် ဦးပုာ်တူာ်ဘာ်တာ်အဟံာ်ဖိယိဖိန့ာ်လီာ်။

ဖဲတာ်ကထီာ်သးတနံာ်န့ာ် ဖိသုာ်မုာ်အမိာ်ဦးအဟ်လဲလာပုာ်သံအဟံာ် လာသဝိအဂါတဖျာ် ဦးဟ်တုာ်ဝဲအဖိ နီာ်ဆံးတဖာ်လာဟံာ်န့ာ်လီာ်။ ဖိသုာ်ပိာ်မုာ်ဖိတဂါအံာ် အဟ်တဘာ် KHRG နီာ်အံာ်, “အခိာ်ထံးန့ာ် စီဟာ်--- လဲဦးပုာ်လာပုာ်သံအဟံာ်စုာ်။ ဖဲပလဲတုာ်လာပုာ်ဟံာ်တ ဘျီယိ အဝဲတလဲဦးပုာ်လာဘာ် ဦးအဝဲ ဟဲကွာ် (ဆုာ်---သဝိ), ယမါဦးယာ်ပဟဲကွာ်တုာ်လာဟံာ် ဖဲဖးဖိမုာ် ကဘာ် ဖဲဂါနီ ၂န့ာ်ရံာ် (လါနီာ်ဝဲဘာ် ၂၅သီ, ၂၀၂၀န့ာ်)” န့ာ်လီာ်။

ဖဲမိာ်ပံာ်ခါဟဲကွာ်တုာ်ဆုာ်အခါထီာ်ဝဲ အဖိမုာ်အံာ် ဟီာ်ဝဲန့ာ်လီာ်။ မုမုာ် စီဟာ်--- တခါ မံလာဟံာ်ပူာ် အံာ်န့ာ်လီာ်။ တုာ်မုာ်မိာ်ပံာ်ခါအံာ်ထီာ် တာ်အိာ်သးတဖာ် လီာ်ဆီလာအဝဲသုာ်ဂီာ်အယိ ဖိသုာ်ပိာ်မုာ်ဖိအဟ်သံ ကွာ်ဝဲ စီဟာ်---အံာ်လာ, “ဖိသုာ်တဂါအံာ်အဟီာ်ဘာ်လဲာ်။ နမာ် အံာ်တာ်တမံာ်မံခါစီ။” စီ ဟာ်--- တဲဆာ် အံာ်လာ အတမာ်ဖိသုာ်ပိာ် မုာ်အံာ်တာ်နီာ်တမံာ်ဘာ်န့ာ်လီာ်။ ပာ်တဂါအံာ် သံကွာ်အဖိမုာ်ကစုာ်ဖိလာ တာ်မနုာ်ကထီာ်သးဦးအံာ်လဲာ်အဂါန့ာ်လီာ်။ အဖိမုာ်ဖိအံာ်စံးဆာ်အံာ်

လာ, “ယပျါတာ်တဂါန့ာ်(စီဟာ်---)” အဟ်သံကွာ် ကဦးအံာ်လာ ပုာ်တဂါန့ာ်အမာ်ဘာ်အံာ်တာ်မနုာ်လဲာ်။ ပာ်အံာ်ဟ်ဖျါထီာ်ဝဲလာ အဖိ မုာ်စံးဆာ် အံာ်လာ, “အဝဲမာ် ယာ်” ပုာ်တူာ်ဘာ်တာ်အဟ်တဲအါထီာ်ဝဲလာ, “အဝဲ (ဖိသုာ်မုာ်ဖိအံာ်) မုထီာ်အံာ် (ပုာ်မာ်ကမာ်တာ်အံာ်)န့ာ် အဝဲပျါ တာ်ဦးဟီာ်ဝဲန့ာ်လီာ်။”

တဘျီယိန့ာ် ဖိသုာ်ပိာ်မုာ်ဖိအမိာ်အံာ် ကွာ်သမံသမိးဝဲ အဖိမုာ်ဖိကွာ်ဂါ ဦးထီာ်ဝဲပိာ်ခါကွာ်ဂါထံလာတာ်ကိပူာ် န့ာ်လီာ်။ ဖိသုာ်မုာ်ဖိအမိာ်စုာ်ကီး ဘာ်စီာ်ဦးထီာ်ဂါဝဲန့ာ်လီာ်။ တုာ်မုာ်မုာ်ဆုာ်ထီာ်ဦး နီာ်ဘာ်--- တဲဘာ် အမိာ် အဟ်လာ အဟာ်မာ်ဦးအယိဒုတဖာ်ဆါ, ဦးဖဲအဝဲမုာ်လဲာ်ဆံာ်ဆါ အခါန့ာ် တူာ်ဘာ်ဝဲလာအဆါန့ာ်လီာ်။

ပုာ်တူာ်ဘာ်တာ် အဟ်ဟ်ဖျါထီာ်တာ်ဂုံအံာ်ဆုာ် နုသဝိသးပုာ်အအိာ် ဖဲလါ နီာ်ဝဲဘာ် ၂၅ သီ, ၂၀၂၀ န့ာ် ဟါလီာ်ခါအဆာ်ကတီာ်ဦးမုမုာ်လာ စီဟာ်---အံာ်န့ာ် ယုာ်အိာ်ခါသုာ်ဝဲန့ာ်လီာ်။ ဘာ်ဆုာ် သဝိပုာ်န့ာ်မိန့ာ်ကမိ တဖာ် ဖိာ်ချးန့ာ်အံာ်ဖဲ လါနီာ်ဝဲဘာ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၀ န့ာ်အံာ်န့ာ်လီာ်။ ဝံာ်အလီာ်ခါ အဝဲသုာ်လဲာ်ဆုာ်ခါယိ စီဟာ်---အံာ်ဆုာ် ကရူခိာ်နာ်တဖာ် အအိာ်န့ာ်လီာ်။ ဖဲသဝိကရူခိာ်နာ်တဖာ် သံကွာ်သမံသမိး စီဟာ်---လာ မုာ်အဖိာ်ဆုာ်ဖိသုာ်မုာ်ဖိအံာ်မုာ်အနီာ်ကီာ်ခါတနီာ်ကီာ်ခါအခါ စီဟာ်--- တအာ်လီာ်အတာ်ကမာ်ဘာ် အမာ်ညါ စံးဝဲလာအဆုာ်န့ာ်လီာ်အစုာ်န့ာ် ဆုာ်ဖိသုာ်မုာ်ဖိအံာ်အကွာ်ဂါအပူာ်ဦး အတဖိာ်ဆုာ်ဘာ်ဖိသုာ်မုာ်အံာ်လာ အကွာ်ဂါဘာ်န့ာ်လီာ်။ လာတာ်အံာ်အယိ တာ်အံာ်မုာ်သွံာ်ထံးမုာ်ခါ တာ်မာ် ပယုာ်အနီာ်ကီာ်ခါတမုာ်အနီာ်ကီာ်ခါန့ာ် သဝိကရူခိာ်နာ်တဖာ် ကဆာ်တဲာ် တာ်အဂီာ် ဆာ်တဲာ်ဝဲတဘာ်ဘာ်န့ာ်လီာ်။ ဖဲနုသဝိကရူခိာ်နာ်တဖာ် ဆာ် တဲာ်တာ် တနီာ်ဘာ်လာအကတီာ်န့ာ် အဝဲသုာ်တဟ်ဖျါထီာ်ဦး ဆုာ်ခါစုာ် ကီးတာ်ဂုံအံာ်ဆုာ် ကီာ်ရှုာ်ကွီာ်ဘျီစုာ်ကီးဘာ်န့ာ်လီာ်။ ဖဲလါနီာ်ဝဲဘာ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၀ န့ာ် ကဘာ်ဖဲ မုာ်နုာ်ခါ ၁၁ န့ာ်ရံာ်အဆာ်ကတီာ် စီဟာ် ---အံာ် အဝဲယုာ်ထုာ်ဖျး ခုသုာ်ကွာ်အသးန့ာ်လီာ်။ ဖဲလါယနုာ်အါရံာ် ၁၁ သီ, ၂၀၂၀ န့ာ်အနီာ်လဲာ်န့ာ် ပုာ်ယုာ်အံာ်တဘာ်ဦးဘာ် ဦးခ--- သဝိသးပုာ် တဲစုာ်ကီးဝဲလာ အယုစီဟာ်--- တဘာ်ဘာ်ဦးတနီာ်ဟူ တာ်ကစီာ် ဘာ်ယးအဂါအကျါနီာ်တမံလာဘာ်န့ာ်လီာ်။

သဝိသးပုာ်ဟ်ဖျါထီာ်ယုာ်စုာ်ကီးဝဲလာ အပျါတာ်မုာ်လာ တချးဦးလာ စီဟာ်---ယုာ်ထုာ်ဖျးကွာ်အသးဘာ်န့ာ် တာ်တဲအံာ်လာ, “နကဲသဝိ သးပုာ် နမာ်တာ်မုတဘာ်ဘာ်န့ာ် ကဘာ်ကွာ်လာနုာ်လီာ်။” ပုာ်ယု စီဟာ် --- တဘာ် ဦးဘာ်အယိ သဝိသးပုာ်ဘာ်ယိာ်လာ အကဟဲကွာ်မာ်တာ ထီာ်တလီာ်ထီာ်ဘာ်ဖုးအံာ်မုာ်ဂုာ်, ပုာ်တူာ်ဘာ်တာ် ဦးအဟံာ်ဖိယိဖိ မုတမုာ် သဝိတဖာ်မုာ်ဂုာ်န့ာ်လီာ်။ ပုာ်တူာ်ဘာ်တာ်အဟံာ်ဖိယိဖိစုာ်ကီးပျါ တာ် နီာ်ဦး သဝိ သးပုာ်အတာ်ဘာ်ယိာ်အိာ်အသးန့ာ်လီာ်။

တာ်ကထီာ်သးတနံာ်အလီာ်ခါ နီာ်ဘာ်---အဟ်လဲာ်ဆုာ်အံာ်ဆုာ် ကီာ်ပယိာ် ပဒိာ်ကွဲးဦးစုာ်တာ်ဆါဟံာ်န့ာ်လီာ်။ တာ်ဆါဟံာ်ကသံာ်သရဲာ်ဦးကထာ် ကွာ်ထံသမံသမိးအတာ်ပူာ်လီာ်ဦး ဟ့ာ်အံာ်ကသံာ်အိာ် ၅ သီကီာ်ဝံာ် မနီာ် မာ် ယါမုာ်နုာ်မုာ်သီလာ ကဘာ်ဟဲဦးကွာ်ကဦးအသးအသိတဘျီန့ာ်လီာ်။ ဘာ်ဆုာ် ကသံာ်သရဲာ်ဦးကထာ်ဖးဦးအံာ် တဒုးသုာ်ညါ ဖိသုာ်ပိာ်မုာ် အဟ်ဘာ်ယးဦး အဖိမုာ်ဖိအတာ်အိာ်သးနီာ်တမံဘာ်န့ာ်လီာ်။ ဖိသုာ်

ပိတ်မုတ်အံ့၊ တဒီးန့တဘဉ်စုကီး တဟ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်နီၣ်သးဂံၢ်ဘါ လၢတၢ်က ကူဆါယါဘျါ အနီၣ်သးအတၢ်တူၢ်ဘဉ်အဂီၢ် နီတမံၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ။

KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ ထံၣ်လိာ်တဲသကီးတၢ်ဒီးပုၤတူၢ်ဘဉ်တၢ်အမိၢ် အပၢ်ဖဲလၢဒံၣ်စ့ဘဉ် ၁၉ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ် အခါ, ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိအံၤတူၢ်ဘဉ် ဒီးဝဲ ခိၣ်န့ၣ်ဒီးနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤတၢ်ဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးတဖၣ် လၢအကဲထီၣ်သးခိဖျါ တၢ်ဖိၣ် ဆူၣ်မၤတရီၤတပါအီၤအယီၤန့ၣ်လီၤ။ ဖိသုၣ်ပိတ်မုတ်ဖိအတၢ်ဟ်သ့ၣ် ဟ်သးဆိတလဲ ဒီးစံးဝဲလၢ အဟၢဖၢဆါဒီးန့ၣ်လီၤ။ စးထီၣ်လၢတၢ်ကဲ ထီၣ်သးဒီးအီၤဝံၤအလီၢ်ခံ အဖံးဘဉ်တဖၣ်စုကီးလီၤဘိလီၤဝါဝဲ ဒီးညီ န့ၣ်န့ၣ် ဖဲအမိအပါသံကွၢ်အီၤတၢ်အဆၢကတီၢ် တဆဉ်ဒီးစံးဆၢတၢ်လၢ၊ ဘဉ်န့ၣ်လီၤ။ အဝဲမုၢ်စံးဆၢဒုၣ်ကယၢ် အတၢ်ကတိၤတဖၣ် အဆၢတစဲ ဘူးဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဘဉ်န့ၣ်လီၤ။ အဝဲပျီၤတီၢ်တၢ်အယီၤ ဟးထီၣ် ကွၢ်လီၤဝဲလၢသဝီပူၤတဂၤ တဘျီလၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ။

လီၢ်ကဝီၤကရူၢ်ဘဉ်ဘၢဟးလူၤယုစီၤဟ---ဘဉ်ဆဉ် ယုဝဲတဘဉ်ဒီး ဘဉ်. မုမုၢ်နီၣ်ဘ---အပၢ်တခီ ဟ်ဖျါ ထီၣ်အတၢ်ဘဉ်သးလၢ လီၢ်ကဝီၤ ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ် ကဖိၣ်ကွၢ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဂၤအံၤဒီး ဟံးထီၣ် အီၤဂ့ၢ်ဝီ တုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ။ အဝဲလိာ်ဘဉ်စုကီးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ ကယုန့ၣ်အဖိမုၢ်ကျဲတဘိဘိ ဒ်သီး ကဒီးန့ၣ်ဘဉ်က့ၤ နီၣ်ခိဒီးခိၣ်န့ၣ်တၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢအဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တုၤမုၢ် KHRG နီၣ်ဟူဘဉ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒီးလဲၤသံကွၢ်သံဒီးဝဲ ပုၤတူၢ်ဘဉ် တၢ်အမိၢ်အပၢ်ဝံၤဒီး လၢတၢ်ကဆဲးဖိၣ်ထီၣ် ဂ့ၢ်ဝီဆူၣ်ညါအဂီၢ် ကီၢ်ရဲၣ်ပုၤ န့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ်, KHRG အပုၤမၤသကီးတၢ်လၢအမုၢ် ကညီပိတ်မုၢ် ကရၢ (KWO) တဖၣ်မၤသကီးတၢ်ဒီး ဖဲလၢယန့ၣ်အါရံၤ လွံၢ်န့ၣ်တန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ဆုၢ်ခိဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ကျိၣ်အစုပူၤလဲ န့ၣ်လီၤ။

(u)with-2

တၢ်ဂ့ၢ်ခံခါတခါအံၤ မ့ၢ်ဝဲ ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိ (၄)နံၣ် တဂၤအံၤ ဘဉ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ် အီၤလၢ ဖိသုၣ်ပိတ်မုၢ် (၁၄)နံၣ် စီၤက--- ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ် မုၢ်ဆါခိအဆၢကတီၢ်ဖဲ ၁---သဝီ, ၈---ကရူၢ်, ကီးတရံး ကီၢ်ဆဉ်, နုပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ စီၤက---ဟဲၣ်လိာ်ကွၢ်လၢဖိသုၣ် မုၢ်ဖိအံၤအဟံၣ်ထီၣ်တၢ် မုၢ်လၢ အဟံၣ်အိၣ်ဘူးဒီးဖိသုၣ်မုၢ်ဖိအံၤ ဒီးအဝဲ သုၣ်မုၢ်ပုၤဒီးဘူးဒီးတၢ်လိာ်သးစုကီးန့ၣ်လီၤ, လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ဖိသုၣ်မုၢ် အမိၢ် နီၣ်---အံၤ တဆိကမိၣ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဝဲလၢ စီၤက---ကဖိၣ် ဆူၣ်အဖိမုၢ်ဘဉ်ဒီး ဟ့ၣ်ဂဲၤလိာ်ကွၢ်အဝဲသုၣ် လၢဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ။ ဘဉ် ဆဉ် တုၢ်မုၢ်စီၤက---အံၤ ကီးလီၤအဖိမုၢ်ဖိအံၤ လၢဟံၣ်ပူၤတၢ်သနၢ် ထံးအါဘျီဒီး တၢ်လီၤဆိဘဉ်အီၤအယီၤ အဝဲကူၣ်ထီၣ်လၢကလဲၤကွၢ်စူၣ် ခူသုၣ်အီၤ ဘဉ်ဆဉ် အဝဲယီၤသိၣ်ဘဉ် သုၣ်ဘဉ် အယီၤ စီၤက---အံၤ ဟဲၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢဒီးဖိပူၤတဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ။ အယီၤ နီၣ်---အံၤ သံကွၢ် သမံသမီးဝဲ အဖိမုၢ်ဖိအံၤလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤမနုၤလဲၣ်အဂ့ၢ် တဆိဘဉ်တဆိလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ။ အဖိမုၢ်စံးဆၢ အီၤဒ်အံၤ, “အဝဲဘဉ်လီၤယဖျိၣ်ခံ” (...) “အမၤယအီးထီၣ်ယခိၣ်ဒ်အံၤ” ဒီး တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ။ နီၣ်---အံၤထီၣ်ကွၢ်အဖိမုၢ်ကွၢ်ဂီၤ ဒီးထံၣ် လၢအဖိမုၢ်ကွၢ်ဂီၤထီၣ်ဂီၤဒီးအခံဘဉ်စိၣ်န့ၣ်လီၤ။ တဘျီယီၤ နီၣ်---အံၤ လဲၤဒုးသုၣ်ညါဘဉ် ပုၤမၤကမၢ်တၢ်အမိၢ် ဘဉ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤ ဒီးလဲၤထံၣ်လိာ်အသးဒီး လီၢ်ကဝီၤ ကသံၣ်သရၣ်တဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ။ ကသံၣ်သရၣ်စံးဝဲလၢ ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိအကွၢ်ဂီၤဘဉ်ဒီးတစဲးဖိ ဘဉ်ဆဉ်တၢ်

လီၤဘဉ်ယီၣ်လၢအဂီၢ်တအိၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ။

အနီၣ်နီၣ်တခီ နီၣ်---ဟ်လီၤအသးလၢ တတိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ် လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဘဉ်ဒီး ကအိၣ်ဘဉ်အိၣ်ဘၢကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ လၢတၢ်ကစုဒုအပူၤန့ၣ်လီၤ။ ဘဉ်ဆဉ် သဝီဖိတနီၤဝဲဘဉ်နီၣ်---လၢ စီၤက---အမိၢ် ဟးဝဲဘဉ်ပုၤလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ မုၢ်ဖိသုၣ်မုၢ် ဖိအတၢ်ကမၢ် တမ့ၢ်အဖိခွါတၢ်ကမၢ် ဘဉ် အယီၤ နီၣ်---အံၤ ဆၢတဲာ် လီၤကွၢ်အသးလၢကတိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ် အပၢ်အိၣ်ဒီးနုသဝီသုၣ် ကု သးပုၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ။ နီၣ်---စံးဘဉ် KHRG လၢ ဖဲအပါသံကွၢ် စီၤက---အမိၢ်အပါဘဉ်ယးပုၤဟးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ မုၢ်အမ့ၢ်အတီၤခါ အခါ အတၢ်စံးဆၢတဖၣ်ဆူၣ်တစဲးဒ်အံၤ, “ပတသုၣ်ညါဘဉ်. ပမၤက မၢ် တၢ်လံးဒး ပမၤတၢ်တသ့နီတမံၤဘဉ်. တၢ်အံၤလိာ်လၢ နဖိခါလိာ် လၢနလံၤခါန့ၣ် ပဝဲတဘဉ်စုဘဉ်. တဘဉ်နီတမံၤဘဉ် ကွၢ်လၢသုကမၤ ပုၤ... လဲၤလၢထံးယုခါ(ပၤကီၢ်ရဲၣ်) မ့တမ့ၢ် လဲၤလၢကီၢ်ဆဉ်ခါ ပကလဲၤ ဒုၣ်ဝဲ.” နီၣ်---ဒီးအပါလဲၤတီၢ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ်သဝီသးပုၤအိၣ်ဝံၤ, သဝီသးပုၤ ဆုၢ်ခိယီၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူၣ် ကရူၢ်ခိၣ်အိၣ်ဒီးကညီဒီးကလုာ်ပၤကီၢ် (KNPF)ဖိၣ်ကွၢ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဂၤအံၤ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၁၅ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ် ဟါလီၤခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ။ နီၣ်---စံးဘဉ် KHRG ဒ်အံၤ, “ယဖိအနီၣ်ဆံးအယီၤ ယကဘဉ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဖဲ ကရူၢ်ပတီၢ် လီၤ။ ပဆိကမိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တဘဉ်လဲၤဆူၣ်ညါဘဉ်. ယဖိမုၢ်တမ့ၢ် လၢအဘဉ် ဒီးဘဉ်ထံးဒိၣ်ခိၣ်မုၢ်မုၢ် စုကီးဘဉ်အယီၤ ယတဘဉ်သးလဲၤ ဆူၣ်ညါလၢဘဉ်.”

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ နီၣ်---တဘဉ်သးလဲၤဆူၣ်ညါဘဉ်မုၢ်ဒ်သီးဒီး ကပၤယာ်တၢ်ရဲၣ်လိာ်မုၢ်လိာ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ် လၢအဟံၣ်ဖိယီၤဖိဒီးပုၤမၤ ကမၢ်တၢ်အဟံၣ်ဖိယီၤဖိအဘဉ်စၢၤ လၢအပုၤတဝါပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဒ်န့ၣ်အသီး အဝဲဘဉ်ယီၣ်စုကီးဝဲလၢ ခါဆူၣ်ညါတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢလၢ အဖိမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ နီၣ်---ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ, “အဝဲသုၣ်တပုၤ လၢ သုမုၢ်ဒါအိၣ်လၢသုကတဲစၢၤပုၤ (ဒ်သီးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤသုတထီၣ်ထီၣ် တဂ့ၢ်အဂီၢ်)” အယီၤ နီၣ်--- စံးဘဉ် KHRG လၢ, “ပကမၤဝံၤတၢ်ဂ့ၢ် ဖဲအံၤ ဒ်သီးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤခါဆူၣ်ညါသုတဟဲကဲထီၣ်လၢတဂ့ၢ် ဒီးသု တကဲထီၣ် တၢ်သုၣ်ကုၣ်သးကါတဂ့ၢ်အဂီၢ်. ဒီးကမၤဝံၤအီၤဖဲအံၤ ဒ်သီး ကမၤန့ၣ်ကွၢ်ယဖိမုၢ်အသးသုၣ်လၢ ကဝီၤဒီး ကသံၣ်ကသီပုၤအဂီၢ်”. ဘဉ်ဆဉ် တၢ်ခဲလၢကအိၣ်ကွၢ်လၢ ပုၤလၢအမၤတၢ်ဆၢတဲာ် လီၢ်ကဝီၤခိၣ် နီၣ်ပုၤ န့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤဒီးပၤကီၢ်သုၣ်တဖၣ်အစုပူၤဒီး အဝဲသုၣ်ကဘဉ်စံၣ် ညီၣ်ဆၢတဲာ်တၢ် ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ကွၢ်လီၤ သးအသီးန့ၣ်လီၤ။ အယီၤ လၢခံကတၢ် နီၣ်--- တဲစုကီးဝဲလၢ, “ပဘဉ်သးမၤဝံၤတၢ်ဂ့ၢ်ဖဲအံၤ ဘဉ်ဆဉ် ပမၤဝံၤအီၤသုတသုဒု အိၣ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖိခိၣ်လီၤ”. ဘဉ်ဆဉ်ဒ်အညီန့ၣ် လီၢ်ကဝီၤကရူၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီ ဒ်ပုၤလိာ် ကွီၢ်ဒီးပုၤတူၢ်ကွီၢ်ခံဂၤအတၢ်ဘဉ်သးအိၣ်အသီးန့ၣ် အဝဲသုၣ်ဆုၢ်ခိတၢ် ဂ့ၢ်အံၤတဘျီ အါအါဘဉ်ဒီးစံးဝဲဒ်အံၤ, “ပမ့ၢ်မၤဒ်န့ၣ်ဒီး ဘဉ်ယီၣ်လၢ ပုၤကတဲဘဉ်ဖုးပုၤလၢ သပၤတကီၢ်ဘဉ် အခိၣ်ကးကီၢ်” န့ၣ်လီၤ။

စးထီၣ်ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၂ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်အံၤန့ၣ် KHRG ပျီပူၤပုၤ မၤတၢ်ဖိ ဒီး KWO ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ခိးကွၢ်ကယၢ်ဝဲတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ် ထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီ တဆိဘဉ်ဆိ မုၢ်ဒ်သီး ဖဲတၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီအကတီၢ် မုၢ်တၢ်မၤ အီၤ ဒ် KNU စံၣ်ညီၣ်ပိတုအကျိၢ်အကျဲ အိၣ်ကွၢ်လီၤသးသီးခါန့ၣ်လီၤ။ ကရူၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ပုၤဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါ, ကရူၢ်ခိၣ် နီၣ်ဒီးပၤကီၢ်တဖၣ် သံကွၢ် သမံသမီးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၅ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ် အနီၣ်န့ၣ်

စီက---အံ၊ တအာ်လီလ၊ အဖိ်ဆု်ဖိသု်မု်ဖိအံနီတထံ် ဘု်ဒီး အတံးဆဲးတဖ် အါဒု်တံတကု် မု်ဒု် “တသု်ညါဘု်” ဒီး “ယတမးအီတနီတမံဘု်” န့လီ၊ လတံန့အယိ ကရူခိ် နုဒီး KNPF သုးတဖ် မတံဆဲးတံ တသု်နီတမံဘု်ဒီး ဆုးခိတံတဂု်တခါအံဆု ကီဆု်ခိ်နီတဖ်အစုပူတဘျီယီန့လီ၊

(၆) with-3 o'clock in the morning

ဖဲလါအီကူး ၁၂ သီ၊ ၂၀၂၀ နံ ဂါမိ ၁၂ နံရံဒီးနံရံအဘျီ စါန့ သဝိဖိတဂါ ဟဲနု်လီဆုသု်ဆု နီလ--- လအမု်မု်ကမဲ လအသးနံအိ် ၇၅ နံတဂါအဟံဖဲ တ---သဝိ၊ က---ကရူ၊ ဒိ်ဖးခိ်ကီဆု်ဒီး ဖိ်ဆု်မတရီတပါအီန့လီ၊ ပုတု်ဘု်တံ တဂါအံ ဟံဖျီထီ်ကု၊ တံကဲထီ်သးအံ ဆု KHRG အိ်ဒီးအံန့ လီ၊ “အဲဟဲထီ်လ၊ ဖုဒါတံပူဟံအပူတပူ၊ ယကု်ကွဲးစးကွဲထံ အမဲ ဘု်ဆု် အတဟံဖျီအမဲဘု်၊ ယနု်ဟူအကလု၊ အဲဖိ်တံ ဃာ်ယစုဒီး ကးဘယကီ်ပူဒီး အစုန့ယဘူးကသံညါ၊ ယကကိးပသု ဃုတံမါစါ၊ ဘု်ဆု် အဲကးဘဲယကီ်ပူန့လီ၊ ဘူးထီ်လ၊ ဖး ဖိမု်လံအယိ ပုမံလံလံ၊ ယမု်ကိးပသုထီ် ဖးဒိ်ဘု်ဆု် ဘု်သု် သု် တမု်လ၊ သဝိဖိတဖ် ကနု်ဟူယလါဘု်၊” တုမု်ဆု်ဝါထီ် ဒီး နီလ--- ဟံသု်ဟံသး ဒီးဆိမိ်တယးဝဲလ၊ ပုမကမု်တံ တဂါအံ၊ ကမု်ဝဲပိ်ခါသးစံတဂါလ၊ အဟဲအီညီနု်ထံချီဒီး အိ် သဘျု် လဟံပူတဂါအံန့လီ၊ အဲတဲဖျီထီ်ဝဲဒ်အံ၊ “တံကဲထီ်သးဝဲအလီခံန့၊ အဲတဲဟဲယဟံလါဘု်၊ ယသု် ညါတဘျီယီ (လအမု်အီန့လီ၊ ...) အဲကိး ယလ၊ ဖံ...ထီ် ဘီလီ၊ စးထီ်တံကဲထီ်သးအံဝဲန့ အကိးယလ၊ လဖံ...တဘျီ လါဘု်၊ ယဆိမိ်ဒု ကဘု်မု်အီလီ၊ ဘု်မနု်လဲန့ ပုအါဂါ တဲအဂု လအမဲမကမု်တံလအတဖိးဒီးသးစး ဒ်အမု် တံဟု်တံ ဘျု်တဖ်အိ်န့လီ၊” အဆိကတံ အဲလဲတီ်ထီ်ဝဲတံဂါအံဆု သဝိတံအိ်ဖိ်ခိ်နု် အအိ်ဝဲဒီး လါခံအဲလဲတီ်ဖျီထီ်စု်ကိး တံဂါအံဆု သဝိသးပု်အအိ်န့လီ၊ သဝိသးပု်အံအာ်လီဝဲလ၊ ကယုသု်ညါဝဲတံဂါအံ (ဘု်ဆု်KHRG တဒီးန့ဘု် မု်နု်မု်သီ လီတံလီဆဲးဘု်)န့လီ၊ သဝိသးပု်ကိးထံဒီး သံကွဲသမံမိးဝဲ ပုတု်ဘု်တံဒီးပုလ၊ ပတယံလအမဲမကမု်တံခံဂါလံ လတံ လီလီဆီလံသး အလီအခါ၊ မနီ်မယါစု်ကိး တံလအမဲသု် ပာ်ဖျီဝဲတဖ်န့လီ၊ ပုလ၊ နီလ--- တယံလအမဲမကမု် တံတဂါအံ၊ ဂု်လီဝဲတံဖိ်ဆု်မတရီတပါ နီလ---အတံတဲဖျီ အံန့လီ၊

နုသဝိခိ်နီတဖ် သံကွဲသံဒီးဝဲ ကရူခိ်လ၊ တံဂါအံ၊ မု်အကဘု် ဟံဖျီထီ်ဝဲဆုညါဒီးခါ၊ ဒီးကရူခိ် စံးဆဲးဝဲဒ်လ၊ “သုမု်ဟံဖျီထီ် တံဂါအံဆုညါန့၊ တဲဘု်ယ (ဒုးသု်ညါယ)စု်၊” တုမု်ပုလ၊ တံတယံလ၊ အမဲမကမု်တံတဂါအံ၊ နု်ဟူလ၊ နုသဝိခိ်နီတဖ် ကဆုးခိတံဂါအံဆု ကရူခိ်အအိ်ဝဲအလီခံ အဲလဲယီဝဲဆု သဝိသးပု်အဟံမဲညါ စိ်ယု်ဝဲဒီးယံတဘျီန့လီ၊ ဖဲန့အဆ၊ ကတီ ဘု်ဝဲသဝိသးပု်ဒီး အဟံဖိယိဖိတဖ် တအိ်လဟံနီတဂါ ဘု်၊ လါခံသဝိဖိသု်တဖ် လဲကဝါယံအီဒီး တုမု်အဟံတု လတံကဲထီ်သးအလီဒီး ကုကိးကုအဖိခါဆု ဆုအဟံန့လီ၊

တံကဲထီ်သးအံဝဲအလီခံ သဝိသးပု်လဲကိးဝဲအမါဒီးအဖိတဖ် ဆုသဝိအကတဖျု် လအမဲသု်အတံဘု်တံဘါအဂီ်န့လီ၊ သဝိ သးပု် တအိ်လ၊ သဝိပု်ဘု်အယိ သဝိသးပု်ခိ်ခံကိးထံဝဲ လီက ဝါခိ်နီတဖ် ဒ်သးကဆဲးတံဝဲ မု်အဲသု် ကြးဟံဖျီဝဲ တံဂါအံ ဆု ကီပယီပဒိ်လီကဝါပုနု်စိနု်ကမိ၊ မုတမု်ပဒိ်ကွဲးစါထီ (ကညီဒီးကလု်စါဖိ်ကရ၊ KNU ပဒိ်) အအိ်လဲန့လီ၊ အဲသု် ဆဲးတံဝဲလ၊ ကတီ်ဖျီထီ်တံဂါအံဆု KNU ပုဘု်မုဘု်ဒါတဖ် အအိ်န့လီ၊ အယိပဒိ်ကွဲးစါထီဟဲတုဝဲလ၊ သဝိပု ဖဲလါစးပထ ဘု် ၄ သီ၊ ၂၀၂၀ နံ လကယိထံသု်ညါဝဲတံဂါအံအဂီ် ဒီးဖိ် ကွဲဝဲ ပုမကမု်တံတဂါအံ ဖဲလါနီ်ဝဲဘု် ၁၀ သီ၊ ၂၀၂၀ နံန့ လီ၊

ပုတု်ဘု်တံတဂါအံ၊ မု်လဲဝဲလ၊ ကဒီးန့ဘု် ဝဲတံတံတံကြါအဂီ် န့လီ၊ ဘု်ဆု်ဖဲလါဖု၊ ကြါအါရံ ၁၂ သီ၊ ၂၀၂၀ နံန့၊ KHRG ဖျီပုလ၊ တံကစိ်ဖိတဂါ ဟံဖျီထီ်ဝဲလ၊ လီကဝါခိ်နီတဖ် ပု လါကွဲဝဲဒ် ပုလ၊ ပုတယံ လအမဲမကမု်တံတဂါအံ ဖဲလါဒိ် ဝဲဘု် ၂၀၂၀ နံအပူ၊ ခီဖျီတံအု်သးတအိ်လ၊ ပုဘု်ဒီး ပုထံ် ထွဲတံတအိ်ဘု်အယိန့လီ၊ ခဲအံအဲကု၊ အိ်ဆိးကုဝဲလ၊ အဟံ လဲန့လီ၊ လတံအံအဖိခိ် ခါဆုညါတံဘု်တံဘါလ၊ ပုတု်ဘု် တံတဂါအံအဂီ် ကဲထီ်ကု၊ တံလီဘု်ယိ်န့လီ၊ လတံန့ အယိ ပုတု်ဘု်တံအံ ဘု်အိ်လ၊ တံပု်ဖုးအပူထီ်ဘီလ၊ ပု မကမု်တံအံ၊ ကကုမကု်ဘု်ဖုးအီန့လီ၊ နီလ---ဟံဖျီ ထီ်ဝဲတံဂါအံဆု KHRG အိ်ဒီးအံ၊ “ဖဲတံကဲထီ်သးအခါ အတဲ ယလ၊ အကဟဲတဘျီဒီး တံကဲထီ်သးဝဲအလီခံ ယမံလ၊ ယဟံ ပုတဂါ တဘျီလ၊ ယတု်ဘု်လ၊ တံဘု်တံဘါတအိ်လ၊ ယဂီ်လ၊ ဘု်လီ၊”

ပုတု်ဘု်တံတဂါအံ၊ ကဒီးန့ဘု် တံဟု်ဆု်ထီ်နီသးဂံဘါတံ မါစါ ဒ်သးကလဲခီဖျီမနု်ကွဲဝဲ အသးတံတု်ဘု်သးခိ်မု်လီ အံအဂီ်ဘု်န့လီ၊ တချုးလ၊ တံကဲထီ်သးအဘျီဝဲအံဒီးဘု်န့ လ၊ အပူ ကွဲ ဖဲအအိ်ဒီးလ၊ အဝါအသဝိ အဆ၊ ကတီ်ဖဲ ၁၉၈၆ မုတ မု ၁၉၈၇ န့ နီလ--- အံလဲခီဖျီတု်ဘု်ဝဲ သွံထံးမု်ခါတံမါ ပယု ခီဖျီလ၊ ပယီသးလ၊ အစံ်ဖျိးတဂါဝဲတဘျီလဲန့လီ၊ တံကဲ ထီ်သး မု်နု်မု်သီ လီတံလီဆဲးတခါ အဲတသု်နီ်လ၊ ဘု်၊

တံဟံးထီ်ဖိ်ထီ်ဂု်ဝီ ဒီး တံဆုးခိ်ဂု်ဝီအကျါအကျဲ လဲအသးကဘျ၊ ဒိ်မး မုလ၊ ပုမကမု်တံတဖ် တအာ်လီအတံကမု်ဘု်အယိ န့လီ၊ ဒ်န့အသး လီကဝါသဝိဖိဒီးပုဘု်မုဘု်ဒါတဖ် အတံ သု် ညါနု်ပာ်ဘု်ယး သွံထံးမု်ခါဂု်ဝီ တတုထီ်ထီ်ဘးဒီးဘု်ဒီး တံဒုးယံလီလ၊ လီကဝါပု၊ တအိ်လီ၊ တံလီဆဲးဘု်အယိ လီ ကဝါပုနု်စိနု်ကမိတဖ် ဖိ်ဒုးယံပုမကမု်တံတနု်တုလီတီ၊ လီဘု်န့လီ၊ ဒ်န့အသး လီကဝါပုနု်စိနု်ကမိဒီးပ၊ ကီတဖ် အတံဂံဆဲးဘါစါအိ်ဝဲ မုလ၊ အဲသု် တံသု ဖဲအု်တံကွဲဘု်ကွဲ သု တံမကွဲတံအု်ကီ၊ အကျဲသနု်တံသုတံဘု်ဒီး ဖဲဖိကဟံ တံမကွဲ ဒ်အမု် တံမကွဲ DNA တဖ်တအိ်ဒီးဘု်အယိန့လီ၊ လ၊ န့အမဲညါ တံဟံဒု်ဟံကမု်ပုတု်ဘု်တံဒီး ပုတဂါ တံထံ် သံထီဒီးထံဆံး ပုတု်ဘု် သွံထံးမု်ခါတံမါတရီတပါတဖ် အံန့ မု်ဒီးဒ် တံဂါကီအိ်အမု်တခါလ၊ ပုကညီတဂါအပူဒီး န့လီ၊

'ဗစ်စ်ဗီစ် ဝိုက်နာ* : ဝါဝါဝါဝါ ဝါဝါ ဝါဝါ v 'ဗစ်စ် ဝါဝါ 2020 ဝါဝါ

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ် အံၤဖဲ
လၢဒံၣ်စ့ဘၣ် ၁၅သီ, ၂၀၂၀ နံၣ် ဖဲ
တၢ်ကဲထီၣ်သးတ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. စ---
-, တလၢၤသဝီဖိ လၢအသးနံၣ်အိၣ်
၂၄ နံၣ်တဂၤ ဘၣ်တၢ်ခးသံအံၤလၢ
အဂီၢ်အကျိၤတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်, လၢ
တလၢၤ DKBA အသးဖိဝုသုၤ လၢ
အအိၣ်ခိး တၢ်သမံသ မိးတြၢဖဲ အ-
---သဝီ, ဘ--- ကရူၢ်,တြၢ်တုကီၢ်
ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.
(တၢ်ဂီၤ- လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ)

တၢ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ယးတၢ်မၤသံအံၤကဲထီၣ်အသးဖဲ အ---သဝီ, ဘ---
ကရူၢ်, တြၢ်တုကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလၢဒံၣ်စ့ဘၣ် ၁၅ သီ, ၂၀၂၀
နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မ့ၢ်ဝဲ စ--- န့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခါအံၤအသး နံၣ်အိၣ်ဝဲ
၂၄ နံၣ်, အဝဲမ့ၢ်တလၢၤသဝီဖိတဂၤလၢ အ---သဝီ, ဘ---ကရူၢ်,
တြၢ်တုကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဒံၣ်စ့ဘၣ် ၁၅ သီ, ၂၀၂၀
နံၣ်, ဂီၤခိ ၁၀ နံၣ်ရံၣ်န့ၣ်, အဝဲဒီးအတံၤသကိး စီၤဒ--- လၢဆူ DKBA
သးဖိ ဝုသုၤအအိၣ်လၢအမ့ၢ် ပှၤတလၢၤဖိတဂၤလၢ အအိၣ်ခိးတၢ်သမံသမိး
အတြၢဖဲ အ--- သဝီကပၤ ဒီးဒုးသုၣ်ညါအံၤလၢ အဝဲသုၣ်အိၣ်ဒီးကူၣ်သုၣ်
တခိၣ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိခံၣ်အံၤလၢတုၤဆူ တၢ်သမံသ မိးအတြၢန့ၣ်ဒီး လၢန့ၣ်
ဆုၣ်နီၤဝဲဖဲ ဒဲဖိလၢအအိၣ် ဖဲတၢ်ကပၤတဖျၢၣ်န့ၣ်အပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ် စ---
တဲဘၣ်ဝုသုၤလၢ အဝဲသုၣ်အိၣ်ဒီးကူၣ်သုၣ်တခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(လၢတၢ်တသုၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်အပူၤ), ဝုသုၤ သုၣ်ဒိၣ်သးဖျိးထီၣ်ဒီး
နူအဝဲသုၣ်အလီၤ “သုလံၣ်မၢ် ဒိၣ်မး (အဝဲထံၣ်ဝဲလၢ တၢ်ယုထီၣ်အံၤတမ့ၢ်
တၢ်လၢအတြၢးအဘၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဒုၣ်အဝဲသုၣ်အိၣ်ဒီးလံၣ်မၢ်လၢ အဝဲအဖိခိၣ်
လီၤ)”. ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲက့ၤန့ၣ်လီၤဆူအဒီးပူၤဒီး ဟံးထီၣ်ကျိၤဖျၢၣ် (9 MM)
တခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲထံးဝဲအကျိၢ်ခိၣ်လၢ စ--- အခိၣ်တိသုၣ်ဒီး
ခးအံၤတထံၣ်လီၤ. ကျိၣ်ဖျိၤသကၢ်ဝဲဆူ စ---အခိၣ်သုၣ် ယံန့ၣ် ဒီးသံဝဲဖဲ
န့ၣ်တဘျီယီၤလီၤ. စီၤဒ---လၢ အထံၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ, တဲဘၣ်
KHRG လၢ “ပမၢ်တ ဆုၣ်နီၤဒီးတဲဘၣ်ယး တၢ်ကူၣ်သုၣ်အဂီၢ်မုၢ်မုၢ်နီၤနီၤ
ဒီးဘၣ်. အဝဲမ့ၢ်ခးဝဲထံၣ်ဒု, ယကသံစ့ၢ်လီၤ. ဖဲယထံၣ်တၢ်အံၤ ယသးဘူး
ကပတုၣ်ညါ”.

ပှၤမၤကမၢ်တၢ်တဂၤအံၤ အသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၄၅ နံၣ်ဒီး တၢ်သုၣ်ညါအံၤလၢ
အမ့ၢ်ပှၤသးချ့တဂၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤဖိ သုၣ်ညါအံၤလၢအမ့ၢ်သးဖိတဂၤ
(လၢတအိၣ်ဒီး လီၢ်လၢထီၣ်ဘၣ်) လၢအဘၣ်ယးဒီး DKBA သးဝဲလီၢ်ခိၣ်
သုၣ် ဖဲတၢ်ဖျိလၢကျိၢ်တၢ်လီၢ်, ထံၣ်ဂၢ်သီကရူၢ်, တြၢ်တုကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤ အဝဲဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အံၤ ဒီးဒီးတီၢ်အံၤလၢ အသးကရူၢ်
(DKBA) ဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံ DKBA ကိးဝဲ ပယီၤပၤကီၢ် လၢအအိၣ်လၢ
ကိးတရံးဝဲအပူၤတဘျီယီ ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးတနံၣ်န့ၣ်, ပယီၤပၤကီၢ်ဟဲတုၤ
လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ် ဒီးက့ၤဖိၣ်ဝဲ DKBA အသးဖိဝုသုၤအံၤဒီး

က့ၤစိၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤသံတဂၤအစိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်ဆုၢ်က့ၤပှၤ အစိၣ်
အံၤဆူ အဟံၣ်ဖိယီဖိတဖျၢၣ်အအိၣ်ဖဲ လၢဒံၣ်စ့ဘၣ် ၁၆သီန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤပၤကီၢ်လဲၤဆုၢ်ဝဲ ဝုသုၤတဂၤအံၤဆူ တၢ်ဆါဟံၣ် မ့ၢ်လၢအဘၣ်
တၢ်ဒီး တၢ်တီၢ်အံၤ လၢအပှၤမၤသကိးတၢ် DKBA သးဖိအဂၤ
ဒီးဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးပှၤ လီၢ်အိၣ်ဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကွဲးတၢ်ကစိၣ်
အံၤအကတီၢ်, ဘၣ်ယး ဒီးတၢ်ကဟံးထီၣ်သဲ စးဂ့ၢ်ဝီ
လၢပှၤမၤတၢ်ကမၢ်အံၤအဖိခိၣ်ဒဲလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်တသုၣ်ညါအံၤ
လီၤ တံၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ တၢ်မူးတၢ်ရၢ်အိၣ်
ဝဲလၢပယီၤပၤကီၢ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

စ--- အမၤ နီၤသ---, ဒီးအဖိခံၣ်အိၣ်လီၤတံၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. DKBA
သးခိၣ်န့ၣ်တဖျၢၣ်ကိးထံၣ်ဝဲ ပှၤတူၢ်ဘၣ် တၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိတဘျီလံၣ်ဘၣ်
ဆၣ် အဝဲသုၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနီတမံၤဒီးဘၣ်. DKBA
ခိၣ်န့ၣ်တဖျၢၣ် တဲအံၤလၢ အခဲအံၤအဝဲသုၣ်တချုးဒီးဘၣ်လီၤ. တၢ်ဘျီ
ရဲတၢ်မူးဂ့ၢ်ဝီအံၤ တဝံၤဝဲဒီးဘၣ်. ကရူၢ်ခိၣ်တဲဘၣ် KHRG လၢ အဝဲ
ထံၣ်လိာ်အသးဒီး DKBA ဝံၤတဘျီစ့ၢ်ကိးလံ ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသုၣ်
တဟ့ၣ်တၢ်စံးဆါဘၣ်ယး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်နီတမံၤဘၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယီ, တဲဝဲလၢ အဝဲကထံၣ်လိာ်ကတီၤသကိးတၢ်ဒီး
DKBA ခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဘျီကဒီးန့ၣ်လီၤ. တုၤခဲအံၤ တဒီး
န့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂၤလၢ ပယီၤပၤကီၢ် လၢအဟံးထီၣ်တၢ်မူး
ဂ့ၢ်ဝီတဖျၢၣ် အအိၣ်နီတမံၤဒီးဘၣ်.

စ---အမၤဒီးအဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအအိၣ်လီၤတံၢ်တဖျၢၣ် အိၣ်ခိးဝဲလၢ
တၢ်ကဘျီရဲဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်မ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤ
စၢၤ (စ့အိၣ်လိး) လၢ DKBA အအိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒီးတၢ်ဘျီရဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ
လံန့ၣ်, လၢအဝဲသုၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် အဝဲသုၣ်တိာ်ဟဲဝဲလၢ
ကဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢ အ---သဝီဒီး က့ၤအိၣ် ဆိးက့ၤလၢအကစၢ်
နူသဝီန့ၣ်လီၤ.

[Dv m f b y d t w l v D b 0 , d w z 0

ဖဲအပူၤကွံၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်အကတိၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး KNU ကီၢ်ရှၢၣ် (၇) ဘၣ်လၢအပူၤ ကီၢ်ရှၢၣ် တနီၤန့ၣ် ခိဖျိလၢဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲ စ့ၢ်ကိးန့ၣ် လီၤ. န့ၣ်အသိး ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ဒီး လၢမးရှး ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ခိဖျိမ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤ ကဲထီၣ်တၢ်ခဲခါ န့ၣ်လီၤ.

r b y d t w l y t z ; x D w l u x D o ; w l w c l

ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၈ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်, ဂီၤခိ ၈ နံၣ်ရံၣ်အဆၢကတိၢ်န့ၣ် စီၤဘ---, ပိၢ်ခွါဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၂ နံၣ်တဂၤလၢအအိၣ်ဖဲ အ--- သဝီ, တမိးဒီးကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, နူသထူၣ် ကီၢ်ရှၢၣ်တဂၤအံၤ ယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ် လၢမ့ၢ်ပိၢ်ဖဲအလဲၤမၤန့ၢ်ဝဲ သ့ၣ် တဝံးအဘျုးလၢပုၤလၢကျါ လၢအယံၤဒီးအသဝီသၢမံးလၢ, ဒီးအဝဲလဲၤယုၣ်ဝဲဒီး သဝီဖိလၢအဂၤတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. အခိၣ် ညါခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ ဖျိးကွံၣ်ဝဲခိဖျိ တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်ဖးဒိၣ် အယီၤဒီး အခိၣ်ကံၣ်န့ၣ်လၢအထွဲတကပၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်ဒီးဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်အသးဝံၤအလီၢ်ခဲ, သဝီဖိလၢအလဲၤယုၣ်ဒီးအီၤတဖၣ် ဟဲက့ၤ စိၣ်က့ၤအီၤဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤယီၤ တၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ် တၢ်ဆူ အီၤဆူ ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျါ (KDHW) အကသံၣ်ဒီးလၢအအိၣ် ဖဲ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် နူသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်ဝဲဒီး လၢတၢ်ကကူၤစါယါဘျုးသးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. အဝဲအိၣ်ဝဲဖဲကသံၣ်ဒီးန့ၣ် သၢနွံဝံၤအလီၢ်ခဲ တၢ်ဆူက့ၤအီၤဆူအ နီၢ်ကစၢ်သဝီန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ--- အံၤမ့ၢ်ဖိၣ်ယဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. (အမိၢ်သံဝံၤ အလီၢ်ခဲ အပၢ်ဟံၣ်တၢ်ကွံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ). ခဲအံၤအဝဲအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်ဂၢ်မ့ၢ် ကဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အမ့ၢ်ဂၢ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်ကျဲးစးဂဲၤလိာ်ဝဲလၢ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤတဟ့ၣ် ဘၣ်ဝဲကသံၣ်ပုၤ လၢတၢ်ကကူၤစါယါဘျုးသးအဂီၢ် နီတဘးဘၣ်. လၢန့ၣ် အမၤညါ အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိး ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ လီၢ်ကဝီၤ နူဖိသဝီဖိတဖၣ်, ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်နီၢ်တဖၣ်ဒီး ကညီပိၢ်မ့ၢ်ကရၢ (KWO) တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဝဲကျိၣ်စ့ခဲလၢၣ် ၃၅၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိစီၤဘ---အမ့ၢ်ဂၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ အကလဲၤဆူအီၤဆူ ကသံၣ်ဒီးအယီၤ KNU ကသံၣ်အပူၤမၤ တၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲဆူ အ---သဝီ ထီၣ်ဘိလၢကဟဲကွံၣ်ထွဲဝဲ စီၤဘ---အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်အိၣ် သးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. နီၤ KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အသိး ဖဲလၢမးရှး ၄ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် အဝဲဘျုးက့ၤဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ပိၢ်လၢစီၤဘ--- ယီၢ်ဘၣ်ဝဲတဖျါအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤအီၤလၢ KNU သးက့ (၁), သးရှၢၣ် (၂) ဒီး ကညီဒိကလုၢ်ဂၤသးကရၢ (KNDO) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၁ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် KNU သးသ့ၣ်ညါဝဲ လီၢ်ကဝီၤနူသထူၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးလီၤ မ့ၢ်ပိၢ်လၢပုၤကျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. KNU ဟ့ၣ်ပလီၢ် ကဒီး နူဖိသဝီဖိတဖၣ် အသိတဝီဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၇ သီ, ဟါခိဒီး လၢယနူၤ အါရံၤ ၈ သီ, ဂီၤခိၣ် ၂၀၂၁ နံၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢဒိၣ်စ့ဘၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်ဘူးထီၣ်ကလၢန့ၣ် သးပဒိၣ်တဖၣ် ဆူအါ ထီၣ်ဝဲအသးဖိတဖၣ် ဒီးဟးဝဲဒီးအါထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤအယီၤ ခးလီၢ် ဘၣ်အသးတဘျုးဘျီဒီး KNU ဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်မၤကမၤဝဲ NCA တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအလံာ်ယံးယၢ်အဆၢဖိ ၅ (ဂ) လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤဆဲးလီၤစုးမ့ၢ်ကျၢ်တဖၣ် “ကဘၣ်ဟးဆဲးဝဲတၢ်ဆူ အါထီၣ်ဝဲသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိၣ်ဂံၢ်ဘါလၢ လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢ အပၣ်ယုၣ်လၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအပူၤ အါန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.”

သးပဒိၣ်မၤအါထီၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအယီၤ KNU လၢ အအိၣ်လၢသး က့ (၁), သးရှၢၣ် (၂)တဖၣ် ဘၣ်ဒီးလီၤ အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် နီၤသိးကဒီးသးဝဲ သးပဒိၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလၢတၢ်လီၢ်တ နီၤနီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. နီၤကညီဂီၢ်ဝဲဒီးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ တဂၤဟံၣ်ဖျါဝဲအသိး သးပဒိၣ်အသးတဖၣ် ဟူးဂဲၤ အါလၢပုၤပူၤဖဲတၢ်ကဲ ထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးလီၤအါထီၣ်ဝဲ မ့ၢ်ပိၢ်အသိတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမၤဝဲ NCA အဆၢဖိ ၅ (က)ဒီး တၢ်ဘျုးခိၣ်သ့ၣ် ၈ (က) လၢအမ့ၢ် တၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤလၢသးဖိၣ်စုကဝဲခဲခိယၢ်ပၤကဘၣ် လူၤ ပိၢ်ထွဲမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

r b y d t w l y t z ; x D u x D o ; c h w c l

ဖဲလၢမးရှး ၁ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ သဝီဖိ လၢအမ့ၢ် စီၤအဲၣ်သယုၢ်ဖိ အသးနံၣ်အိၣ် ၂၄ နံၣ်ဒီး နီၢ်မူဖးဖိ အသးနံၣ် အိၣ် ၁၉ နံၣ်ခဲဂၤအံၤ သံကွံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခဲဂၤလၢၣ်အိၣ်လၢ သ---သဝီ, ယဲကၢ်ခိၣ်ကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ အဆၢကတိၢ်ဖဲ အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူဂ့ၢ်လၢဒိၣ် လၢကပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ ကျးဆါတၢ်အဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. နီၤန့ၣ်အသိး စီၤက---လၢ အသးနံၣ်အိၣ်၁၈နံၣ်လၢ အအိၣ်ဆိးဖဲသဝီတဖျါယီၤ အပူၤတဂၤအံၤန့ၣ် လဲၤသကိးစ့ၢ်ကိးတၢ်တပူၤယီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲဂီၤခိ ၇း၃၀ န့ၣ်, သိလုၢ်ယီၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ခဲဂၤဒီးသကိးဝဲတခိၣ်န့ၣ် ထံးဘၣ်ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်ဖဲ ဒ---တၢ်လီၢ်, လၢအစီၤစုၣ်ဒီး သ---သဝီ သၢမံးလၢန့ၣ်လီၤ. စီၤအဲၣ်သယုၢ်ဖိဒီး နီၢ်မူဖးဖိသံဝဲတဘျီယီၤ တၢ်ကဲ ထီၣ်သးအလီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. စီၤက--- လၢအဒီးသိလုၢ်ယီၤလၢအဂၤ တခိၣ်တခိၣ် ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အက့အခိ ဘၣ်တပျၢ်စ့ၢ်ကိးအနီးဖဲဒီးအခိၣ် တဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤက---ဟဲက့ၤဆူသဝီပူၤတဘျီယီၤဒီး က့ၤဒုး သ့ၣ်ညါ ဝဲပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အဟံၣ်ယီၤဖိဒီး လီၢ်ကဝီၤခိၣ်နီၢ်တဖၣ် ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူတၢ်ကဲထီၣ်သး အလီၢ်ဒီး ဟဲက့ၤစိၣ်ဝဲပုၤလၢအသံခဲဂၤအစိၣ်ဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ တမ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီဖဲ လီၢ်ကဝီၤ အံၤအပူၤဘၣ်. ဖဲဘါဖုၤတြျီၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် (KHRG တမၤန့ၢ် ဘၣ် မ့ၢ်နီၤမ့ၢ်သီလီၤတၢ်ဘၣ်) ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်တဖျါပိၢ်ဖးထီၣ်ဝဲ ဒ---တၢ်လီၢ်အခိၣ်အယၢၤအယီၤ သဝီဖိလၢ သ---သဝီတဂၤ အစုဒီး အခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒီးဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဘ--- လၢအမ့ၢ် နီၢ်မူဖးဖိအမ့ၢ် ဂၢ်န့ၣ်တဝဲလၢ သ---သဝီဖိတဂၤအံၤ ဟဲက့ၤစိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ

တဖန်ဒီးတံဖိတံလံတဖန်အံဒီးသဒါအီလ၊ ဟိန်လံမုဂ်ပိတံပိဖး ထိန်အယိ အဝဲတဘဉ်ဒီးဒိန်မုဂ်မုဂ်ဘဉ်န့ဉ်လီ။

လီကဝီခဉ်အံဉ်ယုဉ်ခိန်တဖန် ဟုဉ်ပလီဝဲ လီကဝီသဝီဖိတဖန် လ၊ ကဟးဆွဲးကျဲလ၊သဝီမုဂ်တကပ၊မုဂ်လ၊ဟိန်လံမုဂ်ပိအိဉ်ဝဲလ၊ သ---သဝီကပိကပ၊အယိန့ဉ်လီ။ ဟိန်လံမုဂ်ပိသုဉ်တဖန်အံ မုဂ်သုးဖဲလဲဉ်တဖုဒီးလီတုာ်ဝဲလဲဉ်န့ဉ် သဝီဖိလ၊ သ---သဝီတဖန် တသုဉ်ညါဝဲဘဉ်။ ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလ၊မုဂ်ပိအံဘဉ်တံဒီး လီတုာ်အီဖဲ အပူကွဉ်တံဒီးကဲထီဉ်လ၊ ကညီဒီကလုာ်တံထူဉ်ဖျဲးသုး မုဂ်ဒိဉ် (KNLA) ဒီး ကီပယီပဒိဉ်သုးအဘဉ်စ၊အကတီန့ဉ်လီ။ တံဟုဉ်ပလီအဝဲသုဉ်ဝဲအလီခံ သဝီဖိတဖန် တလုာ်လီလုာ်ထီဉ် ကျဲဝဲန့ဉ်လ၊ဘဉ်။ တံဟုဉ်ပလီအဝဲသုဉ်တဖန်လ၊ ကဟးဆွဲးကျဲလ၊ ဘဉ်တံတြီယးအီဝဲ၊ အလီခံ ကတံတဘျီန့ဉ်မုဂ်ဝဲဖဲ လ၊ယနုအါရံ၊ ၂၀၂၁ နံဉ်န့ဉ်လီ။ သနကံ ကလဲပူတံအိဉ်တံအီလ၊ ဝုပူကျဲ အဂ၊အိဉ်ဘဉ်ဆဉ်ကျဲအံအဘူးအယိ သဝီဖိတဖန်သုကျဲအံန့ဉ်လီ။

နီဖ---တဲလ၊ “ဟိန်ကဝီအဝဲန့ဉ် (ဟိန်လံမုဂ်ပိ) တံကဲထီဉ်သး အိဉ်ခံဘျီလံအယိ ပသုကျဲတဘျီန့ဉ်တဘျီလ၊ဘဉ်။ ပဟးထီဉ်ဟးလီ လ၊သဝီအခိဉ်အယ၊မးတဘျီလ၊ဘဉ်။ ပဘဉ်ယိဉ်တံဒိဉ်မး။ ပုတဲ လ၊သုကျဲအဝဲန့ဉ်တဂု၊သနကံ ပဘဉ်လဲပူတံလ၊ဝုပူအယိ ပဘဉ် သုကျဲဝဲန့ဉ်လီ။ ပမုဂ်တလဲဒု ပအိဉ်တံအဂီ တံတအိဉ်နီတမံလ၊ ဘဉ်။ စးထီဉ်လ၊ ဟိန်လံမုဂ်ပိတံကဲထီဉ်သးအလီခံကတံတဘျီန့ဉ် သဝီဖိတဖန်ပျံတံဒီး လဲလ၊သဝီအခိဉ်အယ၊မးတဘျီလ၊ဘဉ်။” သဝီဖိတဖန် မုဂ်ပူထံဉ်ဒီးမးအိဉ်ဝဲလ၊ တံလုာ်အိဉ်နီခိဉ်သးသမူအဂီ ဘဉ်ဆဉ် ခဲအံအဝဲသုဉ်ပျံတံ (ဟိန်လံမုဂ်ပိ) ဒိဉ်မးလ၊ ကလဲဆု အစံပူအဂီန့ဉ်လီ။

စးထီဉ်လ၊ ၂၀၀၆ နံဉ်တု၊ ၂၀၂၀နံဉ်န့ဉ် ထံလီကီပူ ကညီပုယုအိဉ် ကမုံကမံးတံ (CIDKP) ဟုဉ်တုာ်လံဟိန်လံမုဂ်ပိတံလီဘဉ်ယိ တံမလိတဖန်ဆု လီကဝီသဝီဖိတဖန်အအိဉ်န့ဉ်လီ။ လီကဝီ ဟံဉ်ဖိယိဖိတဖန်စုဉ်စုဉ် ညီနီဆုထီဉ်ဝဲအဟံဉ်ဖိယိဖိခဉ်စးတဂလ၊ ကလဲထီဉ်တံမလိအံ ဒီးသးကဟဲကု၊ ဟုဉ်ခိဟုဉ်နီလီကု၊အတံ သုဉ်ညါနီပဂံဒီး အဟံဉ်ဖိယိဖိအဂ၊တဖန်အဂီန့ဉ်လီ။ လ၊တံန့ဉ် အယိ အါတကုာ်သဝီဖိတဖန်ဟံသုဉ်ဟံသးဘဉ်လး ဟိန်လံမုဂ်ပိတံ လီပျံလီဖးဒီး စုကဝဲလီလံလ၊ တပိဖးထီဉ်ဒီး သုဉ်တဖန် ဒီး အဝဲသုဉ် သုဉ်ညါစုာ်ကီးဝဲလ၊ ကဘဉ်ဒီးသဒါလီအနီကစံသးခဲလဲဉ် အဂုာ်န့ဉ်လီ။

တံဒုးသုဉ်ညါတုာ်သဝီဖိတဖန်လ၊ သဝီခိဉ်ယ၊ဟိန်ကဝီန့ဉ် အိဉ်ဒီး ဟိန်လံမုဂ်ပိဘဉ်ဆဉ် အဝဲသုဉ်တနီဟူလ၊ လီကဝီခိဉ်နီတဖန် ထုးထီဉ်ရဲပျံကွဉ်ဟိန်လံမုဂ်ပိတဖန်အံ နီတဘျီဘဉ်န့ဉ်လီ။ နီဖ---တဲလ၊လီကဝီပုတဝါအိဉ်ဒီးဝဲလ၊ တံကထုးထီဉ်ရဲပျံကွဉ်ဟိန် လံမုဂ်ပိဒီးသးအဝဲသုဉ်ကအိဉ်မုဘဉ်ဝဲ ပူဖျဲးဒီးတံပျံတံဖးအဂီ “ယဆိမိဉ်ဒုဟိန်ကဝီအပူအံ ဟိန်လံမုဂ်ပိကအိဉ်ဒီးဖးအါညါ။ သဝီဖိအဆဉ်ဖိကီဖိတဖန်ဒီး ပုသဝီဖိတဖန်ဘဉ်ဒီးလ၊ဟိန်လံမုဂ်ပိ

အယိန့ဉ်အိဉ်ဝဲ။ ဟိန်လံမုဂ်ပိတဖန်အံ ကြးလ၊တံကထုးထီဉ်ရဲပျံ ကွဉ်အီ ဒီးသးဒီးပကအိဉ်ဘဉ်လ၊ တံသဘျီဒီးတံပျံတံဖးဟိန် လံမုဂ်ပိသုတအိဉ်လ၊တဂု၊အဂီ။ ပုသဝီဖိလ၊သဝီပူအံ လဲပူ၊ တံအိဉ်လ၊ဝုပူလီ။ ပမုဂ်တလဲပူတံအိဉ်ဘဉ်န့ဉ် ပကအိဉ်မူဒီးလဲဉ်။ ပအိဉ်မူလ၊ဟိန်ခိဉ်ချ၊တစိတလီလီ။ တံပူကွဉ်န့ဉ်ပူကွဉ်လံ။ ဝဲတံ ပတုာ်တံခးအကတီအံ ပအဲဉ်ဒီးဖးအိဉ် မးအိဉ်လ၊ ပဟိဉ်ခိဉ်လ၊မိ ပံဖဲဖုဟုဉ်သ၊ပုအပူလီ။ တံအိဉ်သးမုဂ်အိဉ်ဒီးအံဒု ပတံအိဉ်မူ တလဲထီဉ် လဲထီဘဉ်။ တံအံလီသးအုးဒိဉ်မးလီ။”

ပုတုာ်ဘဉ်တံအဟံဉ်ဖိယိဖိတဖန် လိဉ်ဘဉ်ဝဲတံမးမုဂ်ဒီးဟုဉ်ဆုဉ် ထီဉ်ကု၊သးဂံဘါ (ဒီးသးကလဲခီဖျိတံသးအုးအံကနီအဂီ) န့ဉ်လီ။ ကီပယီပဒိဉ်သုးခိဉ်ချ၊သုးရုဉ်နီဉ်ဂံ (ခ.မ.ရ-၉၂) အိဉ်ဆိလီအသး ဘူးဒီးသ---သဝီဒီးအသုးရုဉ်ခိဉ်ထုာ်လုကွီဟုဉ်ဂံဟုဉ်ဘါဝဲပုတုာ် ဘဉ်တံအဟံဉ်ဖိယိဖိတဖန်ဒီး ဟုဉ်လီစုာ်ကီးအဝဲသုဉ် ဟုသးသ၊ထာဉ် ဒီးဝဲတထာဉ်န့ဉ်လီ။ ပုတုာ်ဘဉ်တံအဟံဉ်ဖိယိဖိ ဒီးန့ဉ်ဘဉ်စုာ်ကီး ကျိဉ်စုတံမးစ၊ လ၊အဘူးအတံလ၊ လဲအိဉ်ဆိးလ၊ ထံဂု၊ကီဂ၊ တဖန်အအိဉ်ဒီး တဒီးန့ဉ်ဘဉ်တံဆိဉ်ထွဲမးစ၊လ၊ အဂု၊အဂ၊ဘဉ်။

ကီပယီမုဂ်ထီဉ်ကလံထံး လီကဝီတဖန်ပူ မုဂ်ပိအိဉ်သုဉ်လီသး အါအါဂီဂီအယိ လီကဝီဒုသဝီဖိတဖန် လီဆိဉ်တံ သဝီဖိလ၊ဒီး သန့ထီဉ်တံလုာ်အိဉ်နီခိဉ်သးသမူလ၊ ခုးဒီးစံတဖန်အဂီ ကဲထီဉ် တံလီဘဉ်ယိဉ်ဒိဉ်မးလီ။ လ၊န့ဉ်အမဲဉ်ညါကျိ၊ ပနီဒီးမဲတလဲး တဖန်စုာ်ကီး ဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးသံဝဲန့ဉ်လီ။ ဒုသဝီဖိတဖန်အိဉ်ဒီးတံဘဉ် ယိဉ်ဒိဉ်မးမုဂ်လ၊ အအိဉ်ဆိးလ၊မုဂ်ပိအတံလီဘဉ်ယိဉ်ဟိန်ကဝီ ပူအယိန့ဉ်လီ။

လ၊တံန့ဉ်အယိ သဝီဖိတဖန်မုဂ်လံဝဲလ၊ လီကဝီခိဉ်နီတဖန်ဒီး တံ ကရ၊ကရီလ၊ အဘဉ်ထွဲလီသးတဖန်ကမ၊ပျံကွဉ်မုဂ်ပိအဂီန့ဉ်လီ။ မုမုဂ်န့ဉ်မး သဝီဖိတဖန် ကဖးအိဉ်မးအိဉ်ဘဉ်တံလ၊ အခုးအစံပူ လ၊ တံဘဉ်တံဘါအပူကသုဝဲန့ဉ်လီ။

